

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Quattuor Euangelia usui lectionum missae adcommadata - Cod. Aug. perg. 207

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jahrh.]

Evangelium secundum Iohannem

[urn:nbn:de:bsz:31-60784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60784)

147

INCIPIT EVANGELIUM SECUNDUM IOHANNES

IN PRINCIPIO ERAT VERBUM · ET VERBUM
ERAT APUD Deum · Ets ERAT VERBUM · HOC ERAT
IN PRINCIPIO APUD Deum · OMNIA PER IPsum FACTA SUNT · ET SINE
IPso FACTUM EST NIHIL · QUOD FACTUM EST IN IPso VITA ERAT · ET VITA
ERAT LUX HOMINUM · ET LUX IN TENEBRIS LUCet · ET TENEBRAE EAM NON
COMPREHENDERUNT ·

EUIT HOMO MISSUS Ado · CUI NOMEN ERAT IOHANNES · HIC VENIT IN
TESTIMONIUM · VT TESTIMONIUM PERHIBERet DE LUMINE · VT OMNES
CREDERENT PER ILLUM · NON ERAT ILLE LUX · SED UT TESTIMONIUM
PERHIBERet DE LUMINE ·

ERAT LUX VERA · QUAE IN LUMINAT OMNEM HOMINEM VENIENTEM IN MUNDUM ·
IN MUNDO ERAT · ET MUNDUS PER IPsum FACTUS EST · ET MUNDUS Eum NON COGNUIT ·

IN PROPRIA VENIT · ET SUUM NON RECEPERUNT · QUOT QUOT AUTEM
RECEPERUNT EUM · DEDIT Eis POTESTATEM FILIOS Di FIERI HIS QUI CRE-
DUNT IN NOMINE Eius · QUI NON SerUANT ANGUINIBUS · NEQUE SerUOLUN-
TATE CARNIS · NEQUE SerUOLUNTATE VITae · SED SerUANTur NATI SUNT ·

ET VERBUM CARO FACTUM EST · ET HABITAVIT IN NOBis · ET VIDIMUS
GLORIAM Eius · GLORIAM QUASI UNIGENITus ApaTRe · PleNum GRATIAE ·
ET VERITATis ·

Iohannes testimonium perhibet de ipso. et clamabat dicens. Hic erat
quem dixi. qui post me uenturus est. Antequam factus est. qui a prior me erat.

Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. Et gratiam pro gratia.
quia lex per moysen data est. gratia & ueritas per ihm xpm facta est.
qm̄ nemo uidit umquam. unigenitus filius qui est in sinu patris
ipse enarrauit.

ET HOC EST TESTIMONIUM IOHANNIS.

quandam miserunt iudaei ab hierosolymis sacerdotes & leuitas
ad eum. ut interrogarent eum. Inquisit. Et confessus est. &
non negauit. Et confessus est. quia non sum ego xps. Et in
terrogauerunt eum. Quid ergo helias estu. Et dixit. non sum.
Propheta estu. Et respondit. non. Dixerunt ergo ei. Quis erit
ut responsum de mus his qui miserunt nos. Quid dicis de ipso.

Att. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uiam dñi. Sicut dixit
esaias propheta.

Et qui missi fuerant. erant saphariseis. Et interrogauerunt
eum. Et dixerunt ei. Quid ergo baptizas. Si tu non es xps. neque
helias. neque propheta.

Respondit eis iohannes dicens. Ego baptizo in aqua. medius autem
ur̄m st̄et quem uos non scitis. Ipse est qui post me uenturus est.
qui antequam factus est. Cuius ego non sum dignus. ut soluum eius
corrigam calciamenti.

HAEC IN BETHANIA FACTA SUNT TRANS IORDANEN. VBI ERAT IOHANNES
 BAPTIZANS. ALTERA DIE UID & IOHANNES IHM UENIENTEM AD SE. ET ERAT
 ECCE AGNUS DEI. QUI TOLLIT PECCATUM MUNDI

HIC EST DE QUO DIXI. POST ME UENIT QUI ANTE ME FACTUS EST. QUIA
 PRIOR ME ERAT. ET EGONESCIEBAM EUM. SED UT MANIFESTAUR
 ISRAEL. PROPTEREA UENI EGO IN AQUA BAPTIZANS.

ET TESTIMONIUM PERHIBUIT IOHANNES Dicens. QUIA UIDI SPIRITUM
 DESCENDENTEM QUASI COLUMBAM DE CAELO. ET MANSIT SUPER EUM.
 ET EGONESCIEBAM EUM. SED QUI MISIT ME BAPTIZARE IN AQUA. ILLE
 MIHI DIXIT. SUPER QUEM UIDERIS SPIRITUM DESCENDENTEM & MANEN
 TEM SUPER EUM. HIC EST QUI BAPTIZAT IN SPIRITU. ET EGONIDI
 & TESTIMONIUM PERHIBUI. QUIA HIC EST FILIUS DEI.

ALTERA DIE ITERUM STABAT IOHANNES. ET EX DISCIPULIS EIUS DUO.
 ET RESPICIENS IHM AMBULANTEM. DICIT. ECCE AGNUS DEI. ET AUDI
 ERANT EUM DUO DISCIPULI LOQUENTEM. ET SEQUITI SUNT IHM.
 CONUERSUS AUTEM IHM. & UIDENS EOS SEQUENTES SE. DICIT EIS. QUID
 QUERTIS. QUI DIXERUNT EI. Rabbi. quod dicitur interpretati
 magister. VBI HABITAS. DICIT EIS. Venite & uidete. Uenerunt
 & UIDERUNT UBIMANERET. ET APUDE EUM MANSERUNT DIE ILLO.
 HORA AUTEM ERAT QUASI DECIMA. ERAT AUTEM ANDREAS FRATER SIMONIS
 PETRI. VNUS & DUOBUS QUI AUDIERANT AB IOHANNE. ET SEQUITI
 FUERANT EUM.

10
11
12
13

INuenit hic primum fratrem suum simonem . & dicit ei . Inuenimus
messiam . quod est interpretatum xps . Et adduxerunt eum ad ihm .
Inuitus autem eum ihs . dixit . Tu es simon filius iona . tu uocaberis
caephas quod interpretatur petrus .

10
11
12
13

IN crastinum uoluit exire in galilaeam . & inuenit philippum . & dicit
ei ihs . Sequere me . Erat autem philippus ab & hsaida ciuitate an
dreae & petri . Inuenit philippus nathanahel . & dicit ei . Quem
scripsit moyses in lege & propheta . Inuenimus ihm filium ioseph
anazar&h . Et dixit ei nathanahel . Anazar&h potest aliquid boni
esse . Dicit ei philippus . Veni & uide . Uidit ihs nathanahel ueni
entem ad se . & dicit deo . Ecce uere israhelita . in quodolus non est .
Dicit ei nathanahel . Unde me nosti . Respondit ihs . & dixit ei .
Priusquam te philippus uocaret . cum esses sub ficu uidi te . Respon
dit ei nathanahel . Et ait . Rabbi . tu es filius di . tu es rex israhel .
Respondit ihs . & dixit ei . Qui dixit tibi . uide te sub ficu . credis
mihi . uis uidebis . & dicit ei . Amen amen dico uobis . uidebi
tis caelum apertum . Et angelos di ascendentes & descendentes .
supra filium hominis .

2

II

ET DIETERTIO NUPTIAE FACTAE SUNT
in canagalilaeae . Erat mater ihu ibi . Vocatus est autem & ihs .
& discipulus eius ad nuptias . Et deficiente uino . dicit mater

ihu ad eum. Vinum non habent. Et dicit ei ihs. Quid mihi
 & tibi est mulier. Nondum uenit hora mea. Dicit mater eius
 ministris. Quodcumque dixerit uobis. facite. Erant autem
 ibi Lapideae hidriae sepositae secundum purificationem
 iudaeorum. capientes singulae m&rsas binas uel ternas.
 Dicit ei ihs. Imple & hydrias aqua. Et impleuerunt eas usque
 ad summum. Et dicit ei ihs. Haurite nunc. et ferte archi-
 triclinio. Et tulerunt. Ut autem gustauit architriclinus
 aquam uinum factam. et non sciebat unde esset. ministri autem
 sciebant qui haurierant aquam. Vocat sponsum architriclinus.
 Et dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit. Et cum
 inebriati fuerint. tunc id quod deterius est. Tu autem ser-
 uasti bonum uinum usque adhuc. Hoc fecit initium signoru
 ihu in cana galileae. & manifestauit gloriam suam. Et credi-
 derunt in eum discipuli eius.

lo. eum
 VII
 me. xiiii
Post hoc descendit capharnaum. ipse & mater eius & fratres eius
 & discipuli eius. Et ibi manserunt non multis diebus.

lo. ar
 me. celum
 an. elui
 lo. ecle
 me. xxi
Et prope erat pascha iudaeorum. Et ascendit hierosolymam ihs.
Et inuenit in templo uendentes boues & oues & columbas. Et num-
 mularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis.
 omnes eiecit de templo. Oues quoque & boues. Et nummularioru

effudit aër. & mentas subuertit. Et his qui columbas uendebant dixit.
Aufer te ista hinc. nolite facere domū patris mei domū negotiationis.

10° x^o ^{ccii}
50°

Recordati uero sunt discipuli eius. quia scriptum est. Zelus domus
tuaë comedit me.

10° ^{cciii}
50° ^{ccii}
50° ^{cciii}

Responderunt ergo iudaei. Et dixerunt ei. Quod signum ostendis
nobis quia haec facis.

10° ^{cciiii}
50°

Respondit ih̄s. Et dixit eis. Soluite templum hoc. Et in tribus diebus
reædificabo illud. Dixerunt ergo iudaei. Quadraginta & sex annis
aedificatum est templum hoc. Et tu in tribus diebus reædificabis illud.

Ille autem dicebat. de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset
& a mortuis. recordati sunt discipuli eius. quia hoc dicebat.
Et crediderunt scripturae & sermōni quem dixit ih̄s. Cum
autem esset in hierosolymis in pascha in die festo. multi credide-
runt in nomine eius. uidentes signa eius quae faciebat. Ipse autē
ih̄s non credebat semetipsum eis. eo quod ipse nosset & omnes.

Et quia opus ei non erat. ut quis testimonium perhiberet de ho-
mine. Ipse enim sciebat quid esset in homine. Erat autem homo
& pharisaeus nicodemus nomine. princeps iudaeorum. Hic uenit
ad eum nocte. Et dixit ei. Rabbi. Scimus quia ad deum uenisti ma-
gister. Nemo enim potest haec signa facere quae tu facis.
nisi fuerit deus cum eo. Respondit ih̄s. Et dixit ei. Amen amen

dico tibi. nisi quis natus fuerit denuo. non potest uidere regnū dī
 Dicit ad eum nicodemus. Quomodo potest homo nasci cum sit
 senex. Num quid potest in uentrem matris suae iterum introire
 & nasci. Respondit ih̄s. Amen amen dico tibi. nisi quis rena-
 tus fuerit & a qua & spū. non potest introire in regnum dī.
 Quod natum est & carne. caro est. Et quod natum est & spū. sp̄s est.
 Non mireris quia dixi tibi. oportet uos nasci denuo. Sp̄s uult
 spirat. & uocem eius audis. sed non scis unde ueniat & quo uadat.
 Sic est omnis qui natus est & spū. Respondit nicodemus. Et dixit ei.
 Quomodo possunt haec fieri. Respondit ih̄s. Et dixit ei. Tu es
 magister in israhel & haec ignoras. Amen amen dico tibi.
 quia quod scimus loquimur & quod uidimus testamur. Et
 testimonium nr̄m non accipitis. Si terrena dixi uobis &
 non creditis. quomodo si dixero uobis caelestia credetis.
 Et nemo ascendit in caelum. nisi qui descendit de caelo. filius
 hominis qui est in caelo. Et sicut moyses & altauit serpentem
 in deserto. ita & altari oportet & filium hominis. Ut omnis qui
 credit in ipso non pereat. sed habeat uitam aeternam. Sicut enim
 dilexit d̄s mundum. ut filium suum unigenitum dar̄t. Ut omnis
 qui credit in eum non pereat sed habeat uitam aeternam. Non
 enim misit d̄s filium suum in mundum ut iudicet mundum.

sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur.
Qui autem non credit. iam iudicatus est. quia non credidit in no-
mine unigeniti filii dei. Hoc est autem iudicium. quia lux uenit
in mundum. Et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem.
Erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui mala agit
odit lucem. & non uenit ad lucem. ut non arguantur opera eius.
Qui autem facit ueritatem uenit ad lucem. ut manifestentur
opera eius. quia in deo sunt facta.

·III·

POST HAEC VENIT IHESUS ET DISCIPULI EIVS

in iudaea in terram. & illic demorabatur cum eis & baptizabat.

Io. xxxi
III
an. vii
L. vi

Erat autem & iohannes baptizans in enon iuxta salim. quia
aquae multae erant illic. & ueniebant & baptizabantur.

Io. xxxii
IIII
an. viii
L. vii
X
Sol.

Nondum enim missus fuerat in carcerem iohannes.

Facta est ergo questio & discipulis iohannis cum iudaeis de purifi-
catione. Et uenerunt ad iohannem & dixerunt ei. Rabbi.
quid est tecum trans iordanem. cuius testimonium perhibuisti.
Ecce hic baptizat & omnes ueniunt ad eum. Respondit iohannes.
& dixit. Non potest homo accipere quicquam. nisi fuerit ei datus de caelo.

Io. xxxiii
I
an. ix
L. viii

Ipsi uos mihi testimonium perhibetis quod dixerim. Ego non sum
xpi. sed quia missus sum ante illum.

Io. xxxiiii
X
Sol.

Qui habet sponsam sponsum est. Amicus autem sponsi qui stat

& audit eum . gaudio gaudet propter uocem sponsi . hoc
 ergo gaudium meum impletum est . illum oportet crescere .
 me autem minui . Quid est ut sum uenit super omnes est . Qui est
 de terra de terra est & de terra loquitur . Qui de caelo uenit
 supra omnes est . Et quod uidit & audiuit hoc testatur . & testi
 monium eius nemo accipit . Qui accipit testimonium eius signa
 uit . quia deus uerax est . Quem enim misit deus . uerba dei loquitur .
 Non enim ad mensuram datus est spiritus .

Pater diligit filium . et omnia dedit in manu eius .
Qui credit in filium . habet uitam aeternam . Qui autem incre
 dulus est filio non uidebit uitam . sed iram dei super eum .

III. VTERGO COGNOUIT IHS. QVIA AUDIERUNT .
 pharisei . quia ihs plures discipulos facit & baptizat quam
 iohannes quam quam ihs non baptizat & sed discipuli eius .

Reliquid iudaeam . et abiit iterum in galilaeam .

Oportebat autem eum transire per samariam . uenit ergo
 in ciuitatem samariae quae dicitur sychar . iuxta praedium
 quod dedit iacob ioseph filio suo . erat autem ibi fons iacob .

Ihs ergo fatigatus & iterum . sedebat sic super fontem . hora
 erat quasi sexta . uenit mulier de samaria haurire aquam .
 Dicit ihs . Da mihi bibere . Discipuli enim eius abierant in

ciuitatem ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quomodo tu iudaeus cum sis bibere a me possis. quae sum mulier samaritana. Non enim conuertitur iudaei samaritani. Respondit ih̄s & dixit. Sicut res donum di & quis est qui dicit tibi da mihi bibere. Tu forsitan peris se ab eo. & dedisti tibi aquam uitam. Dicit ei mulier. Dñe neque in quo haurias habet & puteus altus est. vnde ergo habes aquam uitam. Nam quid tu maior es patre n̄o iacob qui dedit nobis puteum. Et ipse & eo bibit & filii eius & pecora eius. Respondit ih̄s & dixit. Omnis qui bibit & aqua hac sitit iterum. Qui autem biberit & aqua quam ego dabo ei non sitit & in aeternum. Sed aqua quam dabo ei sitit in eo fons aquae salientis in uitam aeternam. Dicit ad eum mulier. Dñe. da mihi hanc aquam ut non sitiam. neque ueniam huc haurire. Dicit ei ih̄s. Uade uoca uirum tuum & uenit huc. Respondit mulier & dixit. Non habeo uirum. Dicit ei ih̄s. Benedixisti quia non habeo uirum. quinque enim uiros habuisti. & nunc quem habes non est tuus uir. hoc uere dixisti. Dicit ei mulier. Dñe. uideo quia propheta es tu. patres n̄ri in monte hoc adorauerunt. Et uos dicitis quia in hierosolymis est locus ubi adorare oportet. Dicit ei ih̄s. Mulier. credem tibi. quia ueni & hora quando neque in monte hoc neque in hierosolymis adorabitis

XX.

patrem. Vos adoratis quod nescitis. Nos adoramus quod scimus
 quia salus & iudaeis est. Sed uenit hora & nunc est. quando ueri
 adoratores adorabunt patrem in spū & ueritate. Nam & pater
 taler quaerit qui adorent eum. Sp̄s est d̄s. et eos qui adorant
 eum. in spū & ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio
 quia messias uenit. quid dicitur xp̄s. Cum ergo uenerit. ille nobis
 adnuntiabit omnia. Dicit ei h̄s. Ego sum qui loquor tecum.
 Et continuo uenerunt discipuli eius. & mirabantur quia cum
 muliere loquebatur. Nemo tamen dixit. quid quaeris. aut
 quid loqueris cum ea. Reliquit ergo hydriam suam mulier.
 & abiit in ciuitatem. & dicit illis hominibus. Venite & uideete
 hominem. qui dixit mihi omnia quaecumque feci. Num quid
 ipse est xp̄s. Exierunt de ciuitate. et ueniebant ad eum. Interea
 rogabant eum discipuli dicentes. Rabbi. manduca. Ille autē.
 dixit eis. Ego cibum habeo manducare. quem uos nescitis. Dice
 bant ergo discipuli ad inuicem. Num quid aliquis attulit ei
 manducare. Dicit eis h̄s. Meus cibus est. ut faciam uoluntatem
 eius qui misit me ut perficiam opus eius. Nonne uos dicitis
 quod adhuc quatuor menses sunt & messis uenit. Ecce dico uobis.
Leuate oculos uros & uidete regiones quia albae sunt iam ad
 messem. Et qui m̄erit mercedem accipit. Et congregat fructum

in uitam aeternam. Ut & qui seminat. simul gaudeat & qui
metit. In hoc enim est uerbum uerum. quia alius est qui se
minat & alius est qui metit. Ego misi uos metere. quod uos
non laborastis. Alii laborauerunt. Et uos in labores eorum
introistis. Ex ciuitate autem illa. multi crediderunt in eum
samaritanorum. propter uerbum mulieris testimonium
perhibentis. quia dixit tibi omnia quaecumque feci. Cum
uenissent ergo ad illum samaritani. rogauerunt eum ut ibi
maneret. Et mansit ibi duos dies. & multo plures crediderunt
propter sermonem eius. Et mulier dicebant. Quia iam
non propter tuam loquellam credimus. Ipse enim audiui
& scimus. quia hic est uere saluator mundi.

Io xxxvii

vii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Post duos autem dies seuit inde. Et abiit in galilaeam.

Ipse enim ihs testimonium perhibuit quia propheta in sua patria hono
rem non habet.

Cum ergo uenisset in galilaeam. exceperunt eum galilaei. Cum
omnia uidissent quae fecerat hierosolymis in die festo. Et ipsi
uenerant in diem festum. Venit ergo iterum in canan galilaeae.
ubi fecit aquam uinum.

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Io xxxvii

oc xxxviii

Eterat quidam regulus. cuius filius infirmabatur capharnaum.
Hic cum audisset quia ihs aduenisset a iudaea in galilaeam.

Abiit ad eum & rogabat eum ut descenderet & sanaret filium
 eius. incipiebat enim mori. Dixit ergo ih̄s ad eum. Nisi signa
 & prodigia uideris. non credis. Dicit ad eum regulus.
 Dñe. descende priusquam moriatur filius meus. Dicit ei ih̄s.
 Vade. filius tuus uiuit. Credit homo sermone quem dixit ei ih̄s.
 & ibat. Iam autem eo descendente serui occurrerunt ei &
 nuntiauerunt dicentes. quia filius eius uiuet. Interroga
 bat ergo horam ab eis. inquam melius habuerit. & dixerunt ei.
 Quia heri hora septima. reliquit eum febris. Cognouit ergo
 pater. quia illa hora erat. inquam dixit ei ih̄s. filius tuus uiuit. **R**
 Et credidit ipse. & domus eius tota. Hoc iterum secundum
 signum fecit ih̄s cum uenisset a iudaea in galilaeam.

POST HAEC ERAT DIES FESTVS IVDAEORVM.

& ascendit ih̄s hierosolymam. Est autem hierosolymis.
 probata piscina. quae cognominatur hebraice bethsaida.
 quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna
 languentium. caecorum. claudorum. aridorum. expectan
 tium aquae motum. Angelus autem dñi secundum tempus
 descendebat in piscinam & mouebatur aqua. Et qui prior
 descendisset in piscinam post motionem aquae sanus fiebat.
 aqua cumque tenebatur infirmitate. Erat autem quidam

10
 1
 10
 10
 10

v.

v.

homo ibi triginta & octo annos habens in infirmitate sua.
Hunc cum uidisset ih̄s iacentem. & cognouisset & quia multū iam
tempus habet. Dicit ei. Vissanus fieri. Respondit ei langu-
dus. Dñe. hominem non habeo. ut cum turbata fuerit aqua.
mittat me in piscinam. Dum uenio enim ego. alius autem descendit.
Dicit ei ih̄s. Surge. tolle grabatum tuum & ambula. Et statim
sanus factus est homo. Et sustulit grabatum suum & ambulabat.
Erat autem sabbatum in illo die. Dicebant iudaei illi. quis ana-
tus fuerat. Sabbatum est. non licet tibi tollere grabatum tuum.
^{Io} ^{xxxviii}
^x ^{sol} **R**espondit eis. Quia me fecit sanum. ille mihi dixit. tolle gra-
batum tuum & ambula. Interrogauerunt ergo eum. Quis
est ille homo qui dixit tibi. tolle grabatum tuum & ambula.
Ist autem qui sanus fuerat effectus. nesciebat quis esset. Ih̄s enī
declinavit a turba constitit in loco. Postea inuenit eum ih̄s
in templo. & dixit illi. Ecce sanus factus es. iam noli peccare.
ne & eris tibi aliquid contingat. Abiit ille homo & nunti-
auit iudeis. quia ih̄s esset & qui fecit eum sanum. Propterea
persequerantur iudaei ih̄m. quia haec faciebat in sabbato.
Ih̄s autem respondit eis. Pater meus usque modo operatur
& ego operor. Propterea ergo magis quaerebant eum iudei
interficere. quia non solum soluebat sabbatum. sed & patrem

suum dicebat dñm aequalem se faciens dō. Respondit
itaque ih̄s. & dixit eis. Amen amen dico uobis. non potest filius
facere a se quicquam. nisi quod uiderit patrem facientem.

Quaecumque enim ille fecerit. haec & filius similiter facit.
Pater enim diligit filium. & omnia demonstrat ei quae ipse facit.

Et maiora his demonstrabit ei opera. ut uos miremini. Sicut
enim pater suscitatur mortuos & uiuificat. sic & filius quos uult
uiuificat. Neque enim pater iudicat quemquam. sed iudiciū omne
dedit filio. ut omnes honorificent filium. sicut honorificauit patre.

Qui non honorificat filium. non honorificat patrem qui misit illū.

Amen amen dico uobis. quia qui uerbum meum audit. Et credit
ei qui misit me. habet uitam aeternam. Et in iudicium non uenit.
sed transit a morte in uitam. Amen amen dico uobis. quia uenit
hora & nunc est. quando mortui audient uocem filii dei. Et qui
audierint uiuent. Sicut enim pater habet uitam in semet ipso.
Sic dedit & filio uitam habere in semet ipso. Et potestatem
dedit ei & iudicium facere. quia filius hominis est. Nolite mira-
ri hoc. quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt
audient uocem eius. Et procedent qui bona fecerunt in resur-
rectione uitae. Qui uero mala egerunt in resurrectione iudicentur.
Non possum ego a me ipso facere quicquam. sicut audio iudico
& iudicium meum iustum est.

lo xl
or l
an xxvii
i xxvii
la x
sol

lo xlii
III
oc
oc
oc
lo xliii
X
sol

Quia non quaero uoluntate meam. sed uoluntate eius qui misit me.

Siego testimonium perhibeo de me. Testimonium meum non est uerum. Alius est qui testimonium perhibet de me.

Et scio qui uerum est testimonium quod perhibet de me.

Vos misistis ad iohannem. Et testimonium perhibuit ueritatem.

Ego autem non ab homine testimonium accipio. sed haec dico ut uos saluistis.

Ille erat lucerna ardens & lucens. uos autem uoluitis & cultare ad horam in luce eius.

Ego autem habeo testimonium maius iohanne. opera enim quae dedit mihi pater ut

perficiam ea. Ipsa opera quae ego facio. testimonium perhibent de me.

quia pater meminit. Et qui misit me pater. ipse

testimonium perhibuit de me.

lo xliiii
III
oc
oc
oc
lo xliii
X
sol

Neque uocem eius umquam audistis. neque speciem eius uidistis.

Tu uerbum eius non habes in uobis manens. quia quem misit ille

huc uos non creditis. Scrutamini scripturas. quia uos putatis

in ipsis uitam aeternam habere. Et illae sunt quae testi-

monium perhibent de me. Et non uultis uenire ad me ut uitam

habeatis. Claritatem ab hominibus non accipio. sed cognoui uos

quia dilectionem dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomine

patris mei & non accipitis me. Si alius uenerit in nomine

suo. illum accipitis. Quomodo potestis uos credere qui

ipsi uos non credidistis.

panes ih̄s. Et cum gratias egisset & distribuit discumbentibus. Similiter
& piscibus quantum uolebant. Ut autem implerentur. dixit disci-
pulis suis. Colligite quae superauerunt fragmenta. ne pereant.

Collegerunt ergo. et impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum.

Ex quinque panibus hordeaceis quae super fuerunt his qui manducauerant.

lō L
X
sol

Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum dicebant. Quia

hic est uere propheta. qui uenturus est in mundum.

Ih̄s ergo cum cognouisset quia uenturi essent ut raperent eum & facerent eum regem.

lō LII
III
an cl
an lxvii

Euigit iterum in montem ipse solus. Ut autem sero factum est. descen-

derunt discipuli eius ad mare. Et cum ascendissent nauem. uenerunt

trans mare in capharnaum. Et tenebrae iam factae erant. Et non uene-

rat ad eos ih̄s. mare autem uento magno flante & surgebat. Cum

remigassent ergo quasi stadia uiginti quinque aut triginta. uident

ih̄m ambulans super mare. Et proximum naui fieri & timuerunt.

Ille autem dicit eis. Ego sum. nolite timere. Voluerunt ergo accipere

eum in nauem. Et statim fuit nauis ad terram quam ibant.

lō LIII
X
sol

Altera die turba quae stabat trans mare. uidit quia nauicula alia

non erat ibi nisi una. Et quia non introiisset cum discipulis suis ih̄s

in nauem. sed soli discipuli eius abissent. Aliae uero super uene-

runt naues ab eberade iuxta locum ubi manducauerant panem

gratias agente dño. Cum ergo uidisset turba quia ih̄s non esset &

ibi neque discipuli eius. Ascenderunt in nauiculas & uenerunt
 capharnaum quaerentes ihm. Et cum inuenissent eum trans mare.
 dixerunt ei Rabbi. quando huc uenisti. Respondit ih̄s & dixit.
 Amen amen dico uobis. quaeritis me non quia uidistis signa. sed
 quia manducauistis & panibus & saturati estis. Operamini non
 cibum qui perit. sed qui per man & in uitam aeternam. quem filius
 hominis uobis dabit. hunc enim pater signauit d̄s. Dixerunt
 ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera di. Respondit
 ih̄s & dixit eis. Hoc est opus di ut credatis in eum quem misit ille.

Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signū ut uideamus & credamus tibi
 quid operaris.

Patres nr̄i manna manducauerunt in deserto. sicut scriptum est.
 Panem de caelo dedit eis manducare. Dixit ergo eis ih̄s. Amen amen
 dico uobis. non moyses dedit uobis panem de caelo. sed pater meus
 dedit uobis panem de caelo uerum. panis enim d̄s est qui descendit
 de caelo & datur in mundo. Dixerunt ergo ad eū. Dñe. semper da nobis panem hunc.

Dixit autem eis ih̄s. Ego sum panis uitae. qui uenit ad me non esuri & qui
 credit in me non sitit & umquā. Sed dixi uobis. quia & uidistis me & non creditis.

Omne quod dicit mihi pater ad me uenit & iteū qui uenit ad me non etiam foras.

Quia descendi de caelo. non ut faciam uoluntatem meam sed uoluntatem
 eius qui misit me.

Io Lutt
x sol

Haece est autem uoluntas eius qui misit me patris. ut omne quod
dedit mihi non perdam & eo. sed resuscitem illud in nouissimodie.

Haece tenim uoluntas patris mei qui misit me. ut omnis qui uidet & filium
& credit in eum. habeat uitam aeternam. Et resuscitabo eum in nouissimodie.

Io Lutt
I ocl
am t
L xiiii

Murmurabant ergo iudaei de illo. qui dixisset. Ego sum panis quide
caelo descendit. Et dicebant. Nonne hic est ih̄s filius ioseph. cuius nos
nouimus patrem & matrem. Quomodo ergo dicit hic qui de caelo descendit.

Io Le
x sol

Respondit ergo ih̄s. Et dixit eis. Nolite murmurare in inuicem. ne
mo potest uenire ad me. nisi pater qui misit me traxerit eum. Et ego
resuscitabo eum in nouissimodie. Est scriptum in prophetis.
Et unct omnes docibiles dī. Omnis qui audiuit a patre & didicit ueritatem ad me.

Io Le
III ocl
I ocl
Io x sol

Non qui a patre uidit quisquam. nisi is qui est ad dō hic uidit patrem.

Amen amen dico uobis. qui credit in me habet uitam aeternam.
Ego sum panis uitae.

Io Lutt
I ocl
am t
Io x sol

Patres uiri manducauerunt in deserto manna. Et mortui sunt.

Hic est panis de caelo descendens. ut si quis & ipso manducauerit non moriatur.

Io Le
I ocl
am t
Io x sol

Ego sum panis uitae qui de caelo descendit. Si quis manducauerit & hoc
pane. uiuet in aeternum. Et panis quem ego dabo. caro mea est promunduita.

Io Lutt
x sol

Litigabant ergo iudaei ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic nobis
carnem suam dare ad manducandum. Dixit ergo eis ih̄s. Amen
amen dico uobis. nisi manducaueritis carnem filii hominis & bibe

Et si eius sanguinem non habebitis uitam in uobis. Qui manducat

meam carnem & bibit meum sanguinem habet uitam aeternam.

Et ego resuscitabo eum in nouissimo die.

Carorem mea uere est cibis. Et sanguis meus uere est potus.

Qui manducat meam carnem. Et bibit meum sanguinem. in me manet

& ego in illo. Sicut misit me uiuens pater. Et ego uiuo propter patrem.

Et qui manducat me. Et ipse uiuet propter me. Hic est panis qui de celo

descendit. Non sicut manducauerunt patres in manna. & mortui

sunt. Qui manducat hunc panem. uiuet in aeternum. Haec dixit

in synagoga docens in capharnaum. Multi ergo audientes & discipu-

lis eius. dixerunt. durus est hic sermo. quis potest eum audire?

Sciens autem ih̄s apud semetipsum. quia murmurarent de hoc

discipulis eius. dixit eis. Hoc uos scandalizat.

Sed ergo uideritis filium hominis ascendentem ubi erat prius.

Spiritus est qui uiuificat. caro non prodest quicquam.

Verba quae ego locutus sum uobis. spiritus & uita sunt. sed sunt quidam & uobis

qui non credunt.

Sciebat enim ab initio ih̄s qui essent non credentes. Et quis traditurus esset eum.

Et dicebat. propterea dixi uobis. quia nemo potest uenire ad me.

nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum eius

abierunt retro. Et tamen cum illo ambulabant. Dixerunt ergo ih̄s ad

duodecim. Numquid & uos uultis abire?

Io
oat
an
i
Io
X
sol

Respondit ergo eis simon pærus. Dñe. ad quem ibimus. Verba uitæ
æternæ habes. Et nos credidimus & cognouimus. quia tu es xps filius dñi.

Respondit eis ih̄s. Nonne ego uos duodecim legi. Et ex uobis unus diabo
lus est. Dicebat autem iudam simonis scariothen. hic enim erat
traditurus eum. cum esset unus ex duodecim.

Λ

VII. POST HAEC AUTEM AMBVLABAT IH̄S IN GALILAEA NON ENIM

uolebat in iudæam ambulare. quia quaerebant eum iudæi imer
ficere. Erat autem in proximo dies festus iudæorum scenopegia.
Dixerunt autem ad eum fratres eius. Transi hinc. Et uade in iudæam.
ut & discipuli tui uideant operatua quæ facis. Nemo quippe in
occulto quid facit. Et quaerit ipse in palam esse. Si hæc facis. mani
festa te ipsum mundo. Neque enim fratres eius credebant in eum.

Dicit ergo eis ih̄s. Tempus meum nondum aduente. Tempus autem
ur̄m semper est paratum. Non potest mundus odisse uos. mea enim
odit. Quia ego testimonium perhibeo de illo. quia opera eius
malasunt. Uos ascendite ad diem festum hunc. Ego nondum ascendi
ad diem festum istum. quia meum tempus nondum impletum est.

Hæc cum dixisset. ipse mansit in galilæa. Ut autem ascendissent
fratres eius. tunc & ipse ascendit ad diem festum. non manifestus
sed quasi in occulto. Iudæi ergo quaerebant eum in die festo. Et
dicebant. Vbi est ille. Et murmur multus de eo erat in turba.

Quidam enim dicebant. qui bonus est. Alii autem dicebant. non.
 sed seductus turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo.
 propter metum iudeorum. Iam autem dies festo mediante.
 Ascendit ih̄s in templum & docebat. Et mirabantur iudei
 dicentes. Quomodo hic literas scit. cum non didicerit. Respon-
 dit eis ih̄s. & dixit. Quae doctrina non est mea. sed eius qui misit me.
 Si quis uoluerit uoluntatem eius facere. cognoscat doctrina.
 utrum & dicit. An ego a me ipso loquar. Quia semetipso loquitur.
 gloriam propriam quaerit. Quia autem quaerit gloriam eius
 qui misit illum. hic uerax est. & iniustitia in illo non est. Nonne
 moyses dedit uobis legem. Et nemo & uobis facit legem. quid me
 quaeritis interficere. Respondit turba & dixit. Daemonium
 habet. qui te quaerit interficere. Respondit ih̄s. Et dixit eis.
 Unum opus feci. & omnes miramini. Propterea moyses dedit
 uobis circumcisionem. Non quia & moyses est sed & patribus.
 Et in sabbato circumciditis hominem. Si circumcisionem
 accipit homo in sabbato. ut non soluat lex moysi mihi indigna-
 mini. quia totum hominem saluum feci in sabbato. Nolite iudi-
 care secundum faciem. sed iustum iudicium iudicate. Dicebant
 ergo quidam & iherosolymis. Nonne hic est quem quaerunt
 interficere. Ecce palam loquitur & nihil adiciunt. Numquid

uer e cognouerunt principes quia hic est xps. Sed hunc scimus
unde sit. Xps autem cum uenerit nemo scit unde sit.

lo lxxvii
III
ar dett
l ocumt

Clamabat ergo docens in templo ihs. et dicens. Et nescitis. & unde
desim scitis. Et ame ipso non ueni. sed est uerus qui misit me. quem
uos nescitis. Ego scio eum. quia ab ipso sum. et ipse misit.

lo lxxviii
I
ar coc
ar ocumt
l celat

Quaerebant ergo eum adprehendere. & nemo misit in illum manus.
quia nondum uenerat hora eius.

lo lxxviiii
X
sol

Deturbauit autem multi crediderunt in eu. et dicebant. Xps cum uenerit.
numquid plura signa faciet. quam quae hic facit. Audierunt pha
risaei turbam murmurantem de illo haec.

lo lxxviiii
I
ar coc
ar celat

Miserunt principes & pharisaei ministros ut adprehenderent eum.

lo lxxviiii
X
sol

Dixit ergo ihs. Adhuc modicum tempus uobis scum. Et uado ad eu. qui misit me.

lo lxxviiii
X
sol

Quaeratis me. Et non inueniatis. Et ubi sum ego. uos non potestis
uenire. Dixerunt ergo iudaei ad sem & ipsos. Quomodo turus est.
quia non inueniemus eum. Numquid indisersionem gentium
turus est & docturus gentes. Quis est hic sermo quem dixit.
quaeratis me & non inueniatis. Et ubi sum ego uos non potestis
uenire. In nouissimo autem die magno festiuitatis. stabat ihs
& clamabat dicens. Siquis sitit. ueniat ad me & bibat. Qui credit
in me. sicut dicit scriptura. flumina de uentre eius fluent
aquae uivae. Hoc autem dixit de spu quem accepturi erant creden

tesineum. Nondum enim erat scriptus. qui adhuc nondum fuerat glorificatus.

Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius dicebant.

Hic est uere propheta. Alii dicebant. hic est christus.

Quidam autem dicebant. Numquid a galilaea christus uenit. Nonne scriptum radicit. quia & semine dauid & de bethleem castello ubi erat dauid uentus christus.

Dissensio itaque facta est in turba propter eum.

Quidam autem & ipsi. uolebant adprehendere eum. sed nemo misit suum per illum manus.

Venerunt ergo ministri ad pontifices & pharisaeos & dixerunt ei illi. quare non adduxisti eum. Responderunt ministri.

Numquam sic loquutus est homo sicut hic homo. Responderunt

ergo eis pharisaei. Numquid & uos seducti estis. Numquid

aliquis & principibus credidit in eum. Aut & pharisaeis. Sed

turba haec quae non nouit legem maledicta sunt. dicit nicodemus

ad eos. ille qui uenit ad eum nocte. qui unum erat & ipse. Numquid

lex nostra iudicat hominem. nisi audierit ab ipso prius & cognouerit

quid faciat. Responderunt & dixerunt ei. Numquid & tu galilaeus es.

Scrutare & uide quia propheta a galilaea non surgit.

Et reuersi sunt unusquisque in domum suam. **I**hs autem perrexit in montem oliuæ. Et diluculo tertium uenit in templum. & omnis populus uenit ad eum. Et sedens docebat eos. Adducunt autem

scribae & pharisaei mulierem in adulterio deprehensam.
Et statuerunt eam in medio. & dixerunt ei Magister. haec mu-
lier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem. moyses
mandauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis.
Haec autem dicebant temptantes eum. ut possint accusare eum.
Ihs autem inclinans se deorsum. digito scribebat in terra.
Cum autem perseverarent interrogantes eum. exiit se & dixit
eis. Quis sine peccato est ustrum. primus in illam lapidem mittat.
Et iterum se inclinans scribebat in terra. Audientes autem
unus post unum sciebant incipientes a senioribus. Et remansit
solus. Et mulier in medio stans. Erigens autem se ihs dixit ei.
Mulier. ubi sunt qui te accusabant. Nemo te condemnauit. Quae dixit.
Nemo dñe. Dixit autem ihs. Necego te condemnabo. Vade. & ampli-
us iam noli peccare. Iterum ergo loquutus est eis ihs dicens. Ego
sum lux mundi. Qui sequitur me. non ambulabit in tenebris
sed habebit lucem uitae. Dixerunt ergo ei pharisaei. Tu & ipso
testimonium perhibes. Testimonium tuum non est uerum. Respon-
dit ihs. Et dixit eis. Et si ego testimonium perhibeo de me ipso.
uerum est testimonium meum. quia scio unde ueni. & quo uado.
Uos autem. nescitis unde uenio. aut quo uado. Vos secundum carnem
iudicatis. Ego non iudico quemquam. Et si iudico ego. iudicium meum

uerum est. quia solus non sum. sed ego & qui misit pater.
 Et in lege uera scriptum est. quia duorum hominum testimonium
 uerum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso. et testi
 monium perhibeo de me qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Vbi est pater tuus.

Respondit ih̄s. neque me scitis. neque patrem meum. Si me sciretis.
 forsitan & patrem meum sciretis.

Haec uerba locutus est in gazophylatio. docens in templo. Et nemo
 adprehendit eum. quia necdum uenerat hora eius.

DIXIT ERGO ITERUM EIS IH̄S. EGO VADO HQVAE .VIII.
 r̄ & is me. Et in peccato uero moriemini. Quo ego uado. uos non poter
 tis uenire. Dicebant ergo iudaei. Numquid interfici & semetipsum.
 quia dicit. quo ego uado uos non potestis uenire. Et dicebant eis. Vos
 dedeorsum estis. Ego de supernis sum. Uos de mundo hoc estis. Ego
 non sum de hoc mundo. Dixit ergo uobis. quia moriemini in pecca
 tis uis. Si enim non credideritis quia ego sum. moriemini in pec
 cato uero. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit eis ih̄s. principium.
 qui & loquor uobis. Multa habeo de uobis loqui & iudicare. sed
 qui misit me uerax est. Et ego quae audui ab eo. haec loquor in mundo.
 Et non cognouerunt. qui a patre eis dicebat d̄m. Dixit ergo eis ih̄s.
 Cum & altaueritis filium hominis. tunc cognoscetis quia ego sum. Et a me
 ipso facio nihil. Sed sicut docuit me pater. haec loquor. Et qui me

misit mecum est. non relinquit me solum. quia ego quaerens
faciunt ei facio semper. Haec illo loquente. multi crediderunt in eum.
Dicebat ergo ih̄s ad eos. qui crediderunt et iudaeos. Si uos manseritis
in sermone meo. ueridiscipuli mei eritis. & cognoscetis ueritatem.
& ueritas liberauit uos. Responderunt ei. Semen abraham
sumus. Et nemini serui uimus umquam. quomodo tu dicis liberi
eritis. Respondit eis ih̄s. Amen amen dico uobis. quia omnis qui
facit peccatum. seruus est peccati. Seruus autem non manet in
domo in aeternum. filius manet in aeternum. Si ergo filius uos liberauerit.
ueri liberi eritis. Scio quia filii abraham estis. sed quaeritis me
interficere. quia sermoneus non capit in uobis. Ego quod
uidi apud patrem loquor. Et uos quae uidistis apud patrem
factis. Responderunt & dixerunt ei. Pater noster abraham est.
Diciteis ih̄s. Si filii abraham estis. opera abraham facite. Nunc
autem quaeritis me interficere. hominem qui ueritatem uobis
locutus sum. quam audiui a deo. hoc abraham non fecit. uos facitis
opera patris uestri. Dixerunt itaque ei. nos & fornicatione non
sumus nati. unum patrem habemus deum. Dixit ergo eis ih̄s. Si deus
pater uestrus esset. diligeretis uos. Ego enim deo processi &
ueni. Neque enim a me ipso ueni. sed ille meminit. Quare
loquellam meam non cognoscitis. quia non potestis audire

sermonem meum. Vos & pater diaboli estis. Et desideria patris
 uiri uultis facere. Ille homicida erat ab initio. & in ueritate non
 stetit. quia non est ueritas in eo. Cum loquitur mendacium
 & proprius loquitur. quia mendax est & pater eius. Ego autem
 quia ueritatem dico. non creditis mihi. Quis & uobis arguit me
 de peccato. Si ueritatem dico. quare uos non creditis mihi. Qui est
 & dō. uerba dī audit. Propterea uos non auditis. quia & dō non
 estis. Responderunt igitur iudaei. Et dixerunt ei. Nonne bene
 dicimus nos. quia samaritanus es tu & daemonium habes. Respon
 dit ih̄s. Ego daemonium non habeo. Sed honorifico patrem meum.
 et uos in honorastis me. Ego autem non quaero gloriam meam.
 Est qui quaerit & iudicet. Amen amen dico uobis. Siquis sermonē
 meum seruauerit. mortem non uidebit in aeternum. Dixerunt
 ergo iudaei. Nunc cognouimus. quia daemonium habes. Abraham
 mortuus est & prophetae. Et iudicis. Siquis sermonem meum serua
 uerit. non gustabit mortem in aeternum. Numquid tu maior
 es patre nō abraham qui mortuus est. & prophetae mortui sunt.
 quem te ipsum facis. Respondit ih̄s. Si ego glorifico me ipsum.
 gloria mea nihil est. Est pater meus qui glorificat me. quem uos
 dicitis quia dñs est & non cognouistis eum. Ego autem noui eum.
 Et si dixerō quia non scio eum. ero similis uobis mendax. Sed

9^m
scio eum. Et sermonem eius seruo. Abraham pater ut gulta
uit ut uideret diem meum. Et uidit. Et gauisus est. Dixerunt
ergo iudaei ad eum. Quinquaginta annos nondum habes. Et
abraham uidisti. Dixit eis ih̄s. Amen amen dico uobis. Ante
quam abraham fieret. Ego sum. Tulerunt ergo lapides. ut iacerent
in eum. Ih̄s autem abscondit se. Et abiit de templo. Et praee
riens. Vidit hominem caecum a natuitate. Et interrogauerunt
eum discipuli sui. Rabbi. quis peccauit. hic aut parentes eius
ut caecus nasceretur. Respondit ih̄s. Neque hic peccauit. neque
parentes eius. Sed ut manifestentur opera di in illo. Quia oportet
operari opera eius qui misit me. donec dies est. Venit nox. quan
do nemo potest operari. Quamdiu in mundo sum. lux sum mundi.
Haec cum dixisset. Expuit in terram. & fecit lutum & spuit. Et
linxit lutum super oculos eius. Et dixit ei. Vade laua in natatoria
siloae. quod interpretatur missus. Abiit ergo & lauit. Et uenit
uidens. Itaque uicini & qui uidebant eum prius quam mendicus
erat. dicebant. Nonne hic est qui sedebat & mendicabat. Alii
dicebant. quia hic est. alii autem nequaquam. sed similis est
eius. Ille uero dicebat. quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo
aperisunt tibi oculi. Respondit. Ille homo qui dicitur ih̄s.
lutum fecit & unxit oculos meos. Et dixit mihi. Vade ad nata

toriam siloae. Et laua. Et abui. Et laui. Et uidi. Et dixerunt ei
 Vbi est ille. At. nescio. Adducunt eum ad phariseos. quia caecus
 fuerat. Erat autem sabbatum quando lutum fecit ih̄s. Et aperu-
 it oculos eius. Iterum ergo interrogabant eum pharisei. quomo-
 do uidiss&. Ille autem. dixit eis. Lutum posuit mihi super oculos.
 Et laui & uideo. Dicebant ergo & phariseis quidam. Non est
 hic homo adō. qui sabbatum non custodit. Alii dicebant. Quomodo
 potest homo peccator haec signa facere. Et scisma erat in eis.
 Dicunt ergo caecotterum. Tu quid dicis de eo quia aperuit oculos
 tuos. Ille autem dixit. quia proph& est. Non crediderunt
 ergo iudaei de illo quia caecus fuiss& & uidiss&. donec uocauerunt
 parentes eius qui uiderat. Et interrogauerunt eos dicentes.
 Hic est filius uŕ quem uos dicitis quia caecus natus est. quomodo
 ergo nunc uid&. Responderunt eis parentes eius. Et dixerunt.
 Scimus quia hic est filius nŕ. Et quia caecus natus est. quomodo
 autem nunc uidet nescimus. Aut quis eius aperuit oculos
 nos nescimus. Ipsum interrogate. & scietis hab&. ipse dese-
 loquatur. Haec dixerunt parentes eius. quia timebant iudeos.
 Iam enim conspirauerant iudaei. ut si quis eum confiter&ur
 xpm. extra synagogam fier&. Propterea parentes eius
 dixerunt. quia a scietis hab&. ipsum interrogate. Uoca

uerunt ergo rursus hominem qui fuerat caecus. Et dixerunt ei
Da gloriam dō. Nos scimus quia hic homo peccator est. Dixit ergo ille.
Si peccator est nescio. vnum scio. quia caecus cum essem modo uideo.
Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi. quomodo aperuit tibi oculos.
Respondit eis. Dixi uobis iam & audistis. quid iterum uultis audire.
Nam quid & uos uultis discipuli eius fieri. Maledixerunt ei. Et dixe-
runt. Tu discipulus illius sis. nos autem moysi discipuli sumus.
Nos scimus quia moysi loquutus est dñs. Hunc autem nescimus unde sit.
Respondit ille homo. Et dixit eis. In hoc enim mirabile est. quia uos
nescitis unde sit. Et aperuit oculos meos. Scimus autem. quia
peccatores dñs non audit. Sed si quis dicitur esse & uoluntate eius
facit. hunc & audit. A saeculo non est auditum. quia aperuit quis
oculos caecinati. nisi esset hic adō. non poterat facere quicquam.
Responderunt. Et dixerunt ei. In peccatis natus es totus & tu doces
nos. Et eiecerunt eum foras. Audiuit ihs quia eiecerunt eum foras.
& cum inuenisset eum. dixit ei. Tu credis in filium dñi. Respondit
ille. Et dixit. Quis est dñe ut credam in eum. Et dixit ei ihs. Et ui-
disti eum. Et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait. Credodñe.
Et prociens adorauit eum. Et dixit ei ihs. In iudicium ego
in hunc mundum ueni. ut qui non uident uideant. Et qui uident
caecifiant. Et audierunt & pharisaeis qui cum ipso erant. Et dixe-

runt ei. Numquid & nos caecisumus. Dixit eis ih̄s. Sicut estis & is.
non habetis peccatum. Nunc uero dicitis quia audemus peccatū uirum manē.

VIII. AMEN AMEN DICO VO BIS. QVI NON IN TRAI PER OSTIŪ

in ouile ouium. sed ascendit aliunde. ille furest & latro. Qui autē
intra per ostium. pastor est ouium. Huic ostiarius aperit. et
oues uocem eius audiunt. Et proprias oues uocat nominatim.
Et educit eas. Et cum proprias oues miserit. Anteeas uadit.
Et oues illum sequuntur. quia sciunt uocem eius. Alienum autem
non sequuntur sed fugiunt ab eo. quia non nouerunt uocem alienorū.

Hoc pro uerbum dixit eis ih̄s. Illi autem non cognouerunt. quid
loqueretur eis. Dixit ergo iterum ih̄s. Amen amen dico uobis.
quia ego sum ostium ouium. Omnes quotquot uenerunt fures
sunt & latrones. sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium.
per me si quis introierit saluabitur. Et ingrediatur & egrediatur.
Et pascua inueniat. Fur non uenit. nisi ut fur & uir & mactet &
perdat. Ego uenit ut uitam habeant. Et abundantius habeant.
Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro
ouibus. Mercennarius & qui non est pastor. cuius non sunt
oues proprie. uidet lupum uenientem. Et dimittit oues & fugit.
Et lupus rapit. et dispergit oues. Mercennarius autem fugit
quia mercennarius est. Et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum
pastor bonus. & cognosco meas & cognoscunt me meae.

lo III^{ce}
an den
i. centum
lo III^{ce}
an den
lo X^{ce}
sol

Sicut nouit me pater. Et ego agnosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis. Talia oues habeo
quaenon sunt & hoc ouili. Et illas oportet me adducere. Et uocem
meam audient. Et si & unum ouile. Et unus pastor. Propterea
me pater diligit. quia ego pono animam meam. ut iterum
sum ameam. Nemo tollit eam a me. sed ego pono eam a me ipso.
Potestatem habeo ponendieam. Et potestatem habeo iterum
sumendieam. Hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio
iterum facta est inter iudaeos propter sermones hos. Dice
bant autem multi & ipsi. daemonium habet & insanit. quidem
auditis. Alii dicebant. haec uerba non sunt daemonium habentis.
Numquid daemonium potest caecorum oculos aperire. Facta sunt
autem encienia in hierosolymis. Et hiemps erat. Et ambulabat ih̄s in
templo. in porticus salomonis. Circumdederunt ergo eum iudaei.
Et dicebant ei. Quousque uiam nostram tollis. Si tu es x̄p̄s. dic nobis
palam. Respondit eis ih̄s. Loquor uobis. Et non creditis. Opera
qua ego facio in nomine patris mei. haec testimonium perhibent donec.
Sed uos non creditis. quia non estis & ouibus meis. Oues meae. uocem
meam audiant. Et ego cognosco eas & sequuntur me. Et ego uitam
aeternam do eis. Et non peribunt in aeternum. Et non rapiet eas quisquam
de manu mea. Pater meus quod dedit mihi maius omnibus est. Et nemo
potest rapere de manu patris mei. Ego & pater unum sumus. Sustu

lerunt lapider iudaei. ut lapidarent eum. Respondit eis ih̄s. Multa
 opera bona ostendi uobis & pater meo. Propter quod eorum opus me
 lapidatis. Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus te. sed
 de blasphemia. Et quia tu homo cum sis. facis te ipsum d̄m. Respondit eis
 ih̄s. Nonne scriptum est in lege ur̄a. quia ego dixi di ues tis. Si illos dixit
 deos. ad quos sermo d̄i factus est. & non potest solui scriptura. quem pater
 sc̄ificauit & misit in mundum. Uos dicitis quia blasphemus. quia dixi
 filius di sum. Si non facio opera patris mei. nolite credere mihi. Si autē
 facio. & si mihi non uultis credere. operibus credite. Ut cognoscatis
 & credatis. quia in me est pater. & ego in patre.

Querebant ergo eum adprehendere. Et & iur de manibus eorum. Et abiit
 iterum trans iordanē in eum locū. ubi erat iohannes baptizans primū & mansit illic.

Et multi uenerunt ad eum & dicebant. Quia iohannes quidem signum
 fecit nullum. Omnia autem quae cum quod dixit iohannes de hoc ueruerant.
 & multi crediderunt in eum. Erat autem quidam languens lazarus
 ab ethania. de castello mariae & marthe sororis eius. Maria autem erat.
 quae unxit d̄m unguento. Et & ter sic pedes eius capillis suis. cuius
 frater lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum
 dicentes. Dñe ecce quem amas infirmatur. Audiens autem ih̄s. dixit eis.
 Infirmitas haec non est ad mortem. sed pro gloria di. ut glorificetur
 filius di per eam. Diligebat autem ih̄s martham. & sororem eius

mariam & lazarus. Ut ergo audiuit quia infirmabatur. tunc
quidem mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde post haec. dicit
discipulis suis. Gamus in iudaea iterum. Dicunt ei discipuli.
Rabbi. nunc quaerebant te iudaei lapidare. Et iterum uadit illuc.
Respondit ih̄s. Nonne duodecim horaesunt diei. si quis ambulauerit
indie non offendit. quia lux huius mundi uidet. Si autem ambu
lauerit nocte offendit. quia lux non est in eo. Haec ait. Et post hoc
dicit eis. Lazarus amicus n̄r dormit. Sed uado ut a somno susci
tem eum. Dixerunt ergo discipuli eius. Dñe. si dormit. saluus erit.
Dixerat autem ih̄s de morte eius. illi autem putauerunt. quia de
dormitione somni diceret. Tunc ergo dixit eis ih̄s. manifeste.
Lazarus mortuus est & gaudeo propter uos ut credatis qm̄ non eram
ibi. sed eam uis ad eum. Dixit ergo thomas quid dicitur didimus. ad con
discipulos. Gamus & nos. ut moriamur cum eo. Venit itaque ih̄s.
et inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentem. Erat
autem bethania iuxta hierosolymam. quasi stadiis quindecim.
Multi autem sci iudaeis uenerant ad martham & mariam. ut con
solarentur eas de fratre suo. Martha ergo uitaudiuit quia ih̄s
uenit. occurrit illi. Maria autem. domi sedebat. Dixit ergo
martha ad ih̄m. Dñe. si fuisset hic. frater meus non fuisset & mortuus.
Sed & nunc oro. quia quaecumque poposteri rado. dabit tibi dñs.

Dicit illi ih̄s. Resurg & frater tuus. Dicit emartha. Scio
 quia resurg & in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei ih̄s.
 Ego sum resurrectio & uita. qui credit in me & iam si mortuus
 fuerit uiu&. Et omnis qui uiuit & credit in me non mori&ur in aeternū.
 Credis hoc? At illi. utique dñe. Ego credidi quia tu es x̄ps filius d̄i.
 qui in hunc mundum uenisti. Et cum haec dixisset. Abiit & uocauit
 mariam sororem suam silentio dicens. Magister adest. & uocat te.
 Illa ut audiuit. surgit cito. Et uenit ad eum. Nondum enim uenerat
 ih̄s in castellum. Sederat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei martha.
 Iudaei igitur qui erant cum ea in domo & consolabantur eam.
 cum uidissent mariam quia cito surrexit & abiit. Sequuntis sunt eam
 dicentes. Quia uadit ad monumentum ut plor& ibi. Maria ergo
 cum uenisset ubi erat ih̄s. uidens eum cecidit ad pedes eius. & dixit ei.
 Dñe si fuisset hic. non ess& mortuus frater meus. Ih̄s ergo ut uidit
 eam plorantem. Et iudaeos qui uenerant cum ea plorantes.
 fremuit sp̄u. Et turbauit se ipsum. & dixit. Ubiposuitis eum.
 Dicunt ei. dñe ueni & uide. Et lacrimatus est ih̄s. Dixerunt
 ergo iudaei. Ecce. quomodo amabate eum. Quidam autem dixere
 runt & ipsis. Non poterat hic qui aperuit oculos caeci. facere
 ut & hic non mori&ur. Ih̄s ergo rursum fremens in sem& ipso.
 uenit ad monumentum. Erat autem spelunca. Et lapis super

positus erat. At ih̄s. Tollite lapidem. Dicte martha soror
eius qui mortuus fuerat. Dñe. iam f&e. quatrduanus enim est.
Dicte ih̄s. Non dixi tibi. qm̄ si credideris uidebis gloriam di.
Tulerunt ergo lapidem. Ih̄s autem eleuatis sursum oculis. dixit pater.
gratias ago tibi. qm̄ audis tunc. Ego autem sciebam quia semper
me audis. sed propter populum qui circumstant dixi ut credant
quia tunc misisti. Haec cum dixisset. uocem magna clamauit.
Lazare. ueni foras. Et statim prodit qui fuerat mortuus. ligatus
pedes & manus suis. Et facies illius sudario erat ligata. Dicit
ih̄s. Soluite eum. Et sinite abire. Multi ergo & iudaeis qui
uenerant ad mariam & uiderant quae fecit crediderunt in eum.
Quidam autem & ipsi abierunt ad pharisaeos. Et dixerunt eis
quae fecit ih̄s. Colligerunt ergo pontifices & pharisaei concilium.
& dicebant. Quid facimus. quia hic homo multa signa facit.
Si dimittimus eum sic. omnes credent in eum. Et uenient
romani. & tollent nr̄m & locum & gentem. Unus autem & ipse
caiphas. cum esset pontifex annu illius. dixit eis. Vos nescitis
quicquam. nec cogitatis quia & petit nobis. ut unus moriatur
homo pro populo. Et non tota gens pereat. Hoc autem a senex
ipso non dixit. Sed cum esset pontifex annu illius. propheta
uit. qui a ih̄s mortuus erat pro gente. Et non tantum pro

gente. sed ut filii ovis qui erant dispersi congregaretur in unum.

A b illo ergo die cogitauerunt ut interficerent eum. Ihs ergo iam non in palam ambulabat apud iudaeos. Sed abiit in regionem iuxta desertum. in ciuitatem quae dicitur effrem. Et ibi morabatur cum discipulis suis.

P ROXIMUM AUTEM FRAT PASCHA IUDAEORVM.

E t ascenderunt multi hierosolymam de regione ante pascha ut sanctificarent seipsum.

Q uae rebant ergo ihm. Et conloquebantur ad inuicem in templo stantes. Quid putatis quia non uenit ad diem festum? Oederant autem pontifices & pharisaei mandatum. ut si quis cognouerit ubi sit indicet ut adprehendant eum. Ihs ergo ante sex dies pasche. venit bethaniam ubi fuerat lazarus mortuus. quem suscitauit ihs.

E ccerunt autem ei caenam ibi. Et martha ministrabat. Lazarus uero unus erat & discumbentibus cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi. Et unxit pedes ihu. Et contersit capillis suis pedes eius. Et domus implens odor e unguenti. Dicit ergo unus & discipulus eius iudas scariothis qui erat eum traditurus. Quare hoc unguentum non uenit trecentis denariis & datum est egenis? Dixit autem hoc. Non quia de egenis pertinebat ad eum. Sed quia fures erat & oculos habens. Et quae

mittebantur portabat. Dixit ergo ih̄s. Sine illam. ut in diem
sepulturae meae seruis illud. Pauperes enim semper habetis uobis
cum. me autem non semper habetis.

lō
x
sol

Cognouit ergo turba multa & iudaeis. quia illic est. Et uenerunt
non propter ih̄m tantum. sed ut lazarus uiderent quem suscitauit
a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum. ut & laza-
rum interficerent. quia multi propter illum abibant & iudaeis.
& credebant in ih̄m.

lō
c
or
an
l.

In crastinum autem turba multa quae uenerat ad diem festum. cum
audissent quia uenit ih̄s hierosolymam. acceperunt ramos palma-
rum. et processerunt obuiam ei. & clamabant. Osanna benedictus
qui uenit in nomine dñi. rex israel.

lō
et
VII
or
ccvii

Et inuenit ih̄s asellum. et sedit super eum. Sicut scriptum est. Noli
timere filia sion. ecce rex tuus uenit. Sedens super pullum asinae.

lō
x
sol

Haec non cognouerunt discipuli eius primum. sed quando glori-
ficatus est ih̄s. Tunc recordati sunt. quia haec erant scripta de eo.
Et haec fecerunt ei. Testimonium ergo perhibebat turba quae
erat cum eo. quando lazarus uocauit de monumento. Et suscita-
uit eum a mortuis. Propterea & obuiam uenit ei turba. quia
audierunt eum fecisse hoc signum. Pharisei ergo. dixerunt
ad semetipsos. Videtis quia nihil proficimus. ecce mundus

totus post eum abijt. Erant autem gentiles quidam & his qui
 ascenderant. ut adorarent in die festo. Hic ergo accesserunt
 ad philippum qui erat ab ethraida galileae. et rogabant eum
 dicentes. Domine. uolumus ih̄m uidere. Venit philippus. et dicit
 andreae. Andreas rursus & philippus. dixerunt ih̄u.

Ih̄s autē. respondit eis dicens. Venit hora ut clarificetur filius hominis.

Amen amen dico uobis. Nisi granum frumenti cadens in terrā mortuum
 fuerit. ipsum solū manet. Si autē mortuum fuerit. multū fructū adfert.

Quia nō amat animam suam. perdet eam. Et qui odit animam suam
 in hoc mundo. in uitam aeternam custodit eam.

Si quis mihi ministrat. me sequatur. Et ubi sum ego. illic & minister
 meus erit. Si quis mihi ministrauerit. honorificabit eum pater meus.

Nunc anima mea turbata est & quid dicam. pater saluifica me & hora haec.

Sed propterea ueni in horam hanc. pater clarifica tuum nomen.

Uenit ergo uox de caelo. & clarificauit. Et iterum clarificabo. Turba
 ergo quaestabat & audierat dicebat. tonitruum factum esse. Alii
 dicebant. Angelus eloquutus est. Respondit ih̄s & dixit. Non
 propter me uox haec uenit. Sed propter uos. Nunc iudicium est
 mundi. nunc princeps huius mundi eicitur foras. Et ego si ge-
 litatus fuero a terra. omnia traham ad me ipsum. Hoc autem
 dicebat. significans quamorte esset & moriturus. Respondit ei

turba. Nos audimus & lege. qui xps man & ina & eternum. Et quo
modo tudicis. oportet & saltari filium hominis. Quis est iste filius
hominis. Dixit ergo eis ihs. Adhuc modicum lumen in uobis est.
Ambulate dum lucem habetis. ut non tenebrae uos comprehendant.
Et qui ambulat in tenebris. nescit quouadat. Dum lucem habetis.
credite in lucem. ut filii lucis sitis. Haec loquutus est ihs. et abiit.
Et abscondit se a eis. Cum autem tanta signa fecisset coram eis.
non credebant in eum. ut sermo esaias prophetae impleretur
quem dixit. Dne quis credidit auditui nro. Et brachiudni cui reuelatus est

lo ciiii
I
an cccviii
an cccviii
l cccviii

Propterea non poterant credere. quia iterum dixit esaias. Exceca
uit oculos eorum & indurauit eorum cor. ut non uideant oculis
& intellegant corde. Et conuertantur & sanentur

lo ccc
x
sol

HAEC dixit esaias. quando uidit gloriam eius. & locutus est de eo. ve
rum tamen & principibus multi crediderunt in eum. Sed
propter pharisaeos non confitebantur. ut de synagoga non eicerentur.
Dilexerunt enim gloriam hominum. magis quam gloriam di

lo ccc
I
an cccviii
an cccviii
l cccviii

Ihs autem clamauit & dixit. Qui credit in me. non credit in me.
sed in eum qui misit me. Et qui uidet me. uidet eum qui misit me.

lo ccc
x
sol

Ego lux in mundum ueni. ut omnis qui credit in me. in tenebris
non maneat. Et si quis audierit uerba mea & non custodierit.
Ego non iudico eum. Non enim ueni ut iudicem mundum. Sed

ut saluificem mundum. Quis pernit me & non accipit uerba
mea. habet qui iudicet eum. Sermo quem loquutus sum. ille
iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego & me ipso non sum lo
quutus. sed qui misit me pater. ipse mihi mandatum dedit.
quid dicam & quid loquar. Et scio quia mandatum eius uita
aeterna est. Quae ergo ego loquor. sicut dixit mihi pater sic loquor.

XI. ANTE DIEM AUTEM FESTVM PASCHAE. SCIENS IHS

quia uenit eius hora. ut transeat & hoc mundo ad patrem.

Cum dilexisset suos qui erant in mundo. in finem dilexit eos.

Et caena facta cum diabolus iam misisset in cor. ut traderet eum
iudas simonis scariothis

Sciens quia omnia dedit ei pater in manus. Et quia ad deum scit & ad deum uadit.

Surgit a caena. Et ponit uestimenta sua. Et cum accepisset linteam.
prociuit se. Deinde mitit aquam in peluem. Et coepit lauare pedes
discipulorum. Et tergere linteo quo erat praecinctus. Venit ergo
ad simonem petrum. Et dixit ei petrus. Domine. tu mihi lauas pedes.

Respondit ihs. Et dixit ei. Quod ego facio. tu nescis modo. scis autem postea.

Dixit ei petrus. Non lauabis mihi pedes in aeternum. Respondit ei ihs.

Si non lauero te. non habebis partem mecum. Dixit ei simon petrus.

Domine. non tantum pedes meos. sed & manus & caput. Dixit ei ihs. Qui lo

tus est non indiget. nisi ut pedes lauet. sed est mundus totus. Et uos

mundi estis. sed non omnes. Sciebat enim. quis nam esset & qui traderet

B

lo. cent
VIII
I. cent

lo. cent
III
III
I. cent
I. cent
lo. cent
X
sol

eum. Propterea dixit. non estis mundi omnes. Postquam ergo lauit
pedes eorū & accepit uestimenta sua. Cum recubuisset iterum. dixit eis. Sci
tis quid fecerim uobis.™

lo
III
an
l
lo
X
sol

Vos uocatis me magister & dñe. Et benedictus sum & enim.

Stergo ergo ego laui pedes uorū dñs & magister. Et uos debetis alter alterius
lauare pedes. Exemplum enim dedi uobis. ut quem admodum ego facio
uobis. ita & uos faciatis.

lo
III
an
l
lo
X
sol

Amen amen dico uobis. Non est seruus maior domino suo. neque apostolus
maior eo qui misit illum. Si haec scitis. beati eritis si feceritis ea.

Non de omnibus uobis dico. Ego scio quos religerim. Sed ut impleatur scrip
tura. Qui manducauit meum panem. leuauit contra me calcaneum suum.
A modo dico uobis. priusquam fiat ut credatis cum factū fuerit. quia ego sum

lo
I
an
an
l
lo
III
an
an
l
lo
X
sol

Amen amen dico uobis. qui accipit si quem misero. me accipit. Qui autem
me accipit. accipit eum qui misit.

Cum haec dixisset & ih̄s. turbatus est sp̄s. Et protestatus est. & dixit. Amen
amen dico uobis. quia unus ex uobis tradet me.

lo
I
an
an
l
lo
X
sol

Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli. hesitantes de quo diceret.

Brat ergo recubens unus ex discipulis eius in sinu ih̄s. quem diligebat
ih̄s. Innuit ergo huic simon p̄rus. et dicit ei. Quis est de quo dicit.
Itaque cum recubisset & ille supra pectus ih̄s. dicit ei. Dñe. quis est.
Respondit ih̄s. Ille est. cui ego intinctum panem porrexero.

lo
VIII
l
an

Et cum intinxisset panem. dedit iudae simonis scariothis. Et post puellam.
tunc introiit in illum satanas.

Io. ^{oocui}
X
sol

Et dicit eis. Quod facis. fac et tuus. Hoc autem nemo sciuit discumbentium.
 Ad quid dixerit. Quidam enim putabant quia oculos habebat iudas.
 qui adicit eis. E mea quae opus sunt nobis ad diem festum. Aut egenis
 ut aliquid dare. Cum ergo accepisset ille bucellam. Exiit continuo. Erat
 autem nox. Cum ergo & isse. dicit eis. Nunc clarificatus est filius homi-
 nis. Et dicitur clarificatus est in eo. Si dicitur clarificatus est in eo. & dicitur clarificabit
 eum in semetipso. Et continuo clarificabit eum. Filioli. Adhuc modicum
 uobiscum sum. Quae res me. & sicut dixi iudaeis. quo ego uado. uos non
 poteris uenire. Et uobis dico modo. mandatum nouum do uobis. ut di-
 ligatis inuicem sicut dilexi uos. ut & uos diligatis inuicem. In hoc cognoscant
 omnes. quia mei discipuli estis. si dilectionem habueritis ad inuicem.

Io. ^{oocui}
I
celanum
elae
celan.

Dicit eis simon petrus. Domine quo uadis. Respondit eis. Quo ego uado.
 non potes me modo sequi. sequeris autem postea. Dicit eis petrus.
 Quare non possum te sequi modo. Animam meam pro te ponam.
 Respondit eis. Animam tuam pro me ponis. Amen amen dico tibi.
 Non cantabit gallus donec me ter neger.

Io. ^{oocui}
X
sol

Erat discipulis suis. Non turbatur cor uestrum. creditis in deum & in me
 credite. in domo patris mei mansiones multae sunt. Si quominus
 dixissem uobis. quia uado parare uobis locum. Et si abiero & praeparauero
 uobis locum. iterum uenio & accipiam uos ad me ipsum.
 ut ubi sum ego. & uos sitis. Et quo ego uado scitis. Et uiam scitis. Dicit
 ei thomas. Domine. nescimus quo uadis. Et quomodo possumus uiam scire.

12

Dicit ei h̄s. Ego sum uia & ueritas & uita. Nemo uenit ad patrem
nisi per me. Si cognouistis & is me. Et patrem meum utique cogno-
uistis & is. Et amodo cognosce & is eum. Et uidistis eum. Dicit ei phi-
lippus. Dñe. ostende nobis patrem & sufficit nobis. Dicit ei h̄s.
Tanto tempore uobiscum sum. Et non cognouistis me philippe.
Qui uidet me. uidet & patrem. Quomodo tu dicis ostende nobis patre.
Non credis quia ego in patre. Et pater in me est. Verba quae ego loquor
uobis. A me ipso non loquor. Pater autem in me manens ipse facit
opera. Non creditis quia ego in patre & pater in me est. Alioquin
propter opera ipsa credite. Amen amen dico uobis. qui credit
in me opera quae ego facio & ipse faciet & maiora horum faciet
quia ego ad patrem uado.

to ^{ccviii}
iii
ost ^{ccvii}
ost ^{ccvi}

Et quodcumque petieritis in nomine meo. hoc faciam. ut glorificetur
pater in filio. Si quid petieritis in nomine meo hoc faciam.
Si diligitis me. mandata mea seruate. Et ego rogabo patrem. Et
aliu[m] paraclitum dabit uobis. ut maneat uobiscum in aeternum.
Sp̄m ueritatis. quem mundus non potest accipere. quia non uidit
eum nec scit eum. Vos autem cognoscistis eum. quia apud uos ma-
nebit. Et in uobis erit. Non relinquam uos orfanos. ueniam ad uos.
Adhuc modicum & mundus me iam non uidet. uos autem uidetis
me. quia ego uiuo & uos uiuistis. In illo die uos cognoscetis. quia
ego in patre meo. & uos in me. Et ego in uobis. Qui habet mandata
mea & seruatea. ille est qui diligit me.

Quia autem diligit me. diliget & pater meus. Et ego diligam eum.
Et manifestabo ei meipsum.

Dicit ei iudas. non ille scariothis. Dñe. quid factum est. quia nobis
manifestaturus es teipsum & non mundo. Respondit ih̄s. & dixit ei.
Siquis diligit me. sermonem meum seruabit. Et pater meus dili-
get eum. & ad eum ueniet. & mansionem apud eum faciet.
Qui non diligit me. sermones meos non seruat.

Et sermonem quem audistis non est meus. Sed eius qui misit me
patris. haec locutus sum uobis. Apud uos manens.

Paracletus autem sp̄s sc̄s quem mittet pater in nomine meo. ille uos
docebit omnia. Et suggeret uobis omnia. quaecumque dixerit uobis.
Pacem relinquo uobis. pacem meam do uobis. non quomodo mundus
dat ego do uobis. Non turbetur cor uestrum. Neque formidet. Audistis
quia ego dixi uobis. vado & uenio ad uos. Si diligeritis me gaudere
tis utique quia uado ad patrem. qui pater maior me est. Et nunc
dixi uobis priusquam fiat. ut cum factum fuerit credatis. Jam
non multa loquar uobis cum. Uenit enim princeps mundi huius.
Et in me non habet quicquam. Sed ut cognoscat mundus. quia
diligo patrem. Et sicut mandatum dedit mihi pater. sic facio.

Surgite. eamus hinc.

XII. **E**GO SUM VITIS VERA ET PATER MEVS AGRICOLA EST.
Omniem palmitem in me non ferentem fructum. tollet eum.

14

Et omnem qui fert fructum purgabit eum . ut fructum plus ad
ferat . Jam uos mundietis propter sermonem quem loquutus sum
uobis . Manet in me . et ego in uobis . Sicut palmet non potest ferre
fructum a semetipso nisi manserit in uita . sic nec uos . nisi in me
manseritis . Ego sum uitis . uos palmites . qui manet in me . & ego in eo .
hic fert fructum multum . quia sine me nihil potestis facere .
Siquis in me non manserit mittatur foras sicut palmet . Etarescat
& colligenteum . & in ignem mittent & ardēt .

lo cccviii
III
at cccviii
at cccviii

Si manseritis in me . et uerba mea in uobis manserint . quodcumque
uolueritis petitis & fiet uobis .

lo cccviii
x
sol

In hoc clarificatus est pater meus . ut fructum plurimum adferat .
Et efficiamini mei discipuli . Sicut dilexit me pater . & ego dilexi uos .
manet in dilectione mea . Si praecepta mea seruaeritis . manebitis
in dilectione mea . Sicut & ego patris mei praecepta seruaui . et
maneo in eius dilectione . Haec locutus sum uobis . ut gaudium
meum in uobis sit . et gaudium uerum impleatur . Hoc est praeceptum
meum ut diligatis inuicem . sicut dilexi uos .

lo cccv
III
at cccv
at cccv
at cccv
x
sol

Maiorem hanc dilectionem nemo habet . ut animam suam quis ponat pro amicis suis
Vos amici mei estis . si feceritis quae ego praecipio uobis . Jam non dico
uos seruos . quia seruus nescit quid faciat dominus eius . Vos autem
dixi amicos . quia omnia quaecumque audiui a patre meo . nota
feci uobis . Non uos mee elegistis . sed ego elegi uos . & posui uos ut estis
& fructum afferatis . et fructus uerum maneat .

Et quodcumque pateris patrem in nomine meo de uobis

Haec mando uobis. ut diligatis inuicem. Si mundus uos odit. scitote
quia me priorem uobis odio habuit. Si de mundo fuisset. mundus
quod suumerat diligeret. Qui uero de mundo non estis sed ego elegi
uos de mundo. propterea odit uos mundus.

Memento sermone mei quem ego dixi uobis. Non est seruis maior dominus suo.

Si me persequuti sunt. & uos persequentur. si sermone meum serua
uerunt. Et uerum seruabunt.

Sed haec omnia facient uobis. propter nomen meum.

Quia nesciunt eum qui misit me.

Si non uenisset & locutus fuisset eis. peccatum non haberent. Nunc
autem. Excusationem non habent de peccato suo.

Quia me odit. Et patrem meum odit.

Si opera non fecissem in eis qua nemo alius fecit. peccatum non ha
berent. Nunc autem & uiderunt & oderunt & me & patrem meum.

Sed ut impleatur ~~sermo~~ sermo qui in lege eorum scriptus
est. quia a diuine habuerunt gratiam. Cum autem uenerit paracliticus
quem ego mittam uobis a patre. spiritum ueritatis qui a patre procedit.
ille testimonium perhibebit de me. Et uos testimonium perhibebis.
quia ab initio mecum estis. haec loquutus sum uobis. ut non scan
dalizemini. Absque synagogis facient uos.

16

Sed uenit hora. ut omnis qui inter uos. Arbitretur obsequium

se prestare do. Et haec facient uobis. quia non nouerunt patrem
neque me. Sed haec locutus sum uobis. ut cum uenerit hora eorum
reminisca mini. quia ego dixi uobis.

Io. xliii

x
sol

HAEC autem uobis ab initio non dixi. quia uobis cum eram. At nunc
Vado ad eum qui memisit. Et nemo & uobis interrogat me. quouadis.
Sed quia haec locutus sum uobis. tristitia impleuit eorum. Sed ego
ueritatem dico uobis. Expedi uobis. ut egouadam. Si enim non abi-
ero. paraclitus non ueniet ad uos. Si autem abiero. mittam eum
ad uos. Et cum uenerit. ille arguet mundum de peccato. Et de
iustitia. Et de iudicio. De peccato quidem. quia non credunt
in me. De iustitia uero. quia ad patrem uado. etiam non uide-
tis me. De iudicio autem. quia princeps mundi huius iudica-
tus est. Adhuc multa habeo uobis dicere. sed non potestis por-
tare modo. Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis. docebit uos
omnem ueritatem. Non enim loquetur a se & ipso. sed quae-
cumque audiet & loquetur. Et quae uentura sunt adnun-
tiabit uobis. Ille me clarificabit. quia de meo accipiet. Et adnuntiabit uobis.

Io. xliiii

liii

o. xliiii

o. xliiii

o. xliiii

x
sol

Omnia quaecumque habet pater. mea sunt.
Propterea dixi. quia de meo accipiet. & adnuntiabit uobis. Modicum
& iam non uidebitis me. Et iterum modicum & uidebitis me. quia
uado ad patrem. Dixerunt ergo & discipulis eius ad inuicem.
Quid est hoc quod dicit nobis. modicum & non uidebitis me.

Et iterum modicum & uidebitis me. Et quia uado ad patrem. Dice-
 bant ergo. Quid est hoc. quod dicit modicum. nescimus quid
 loquitur. Cognouit autem ih̄s. quia uolebat eum interrogare.
 Et dixit eis. De hoc quaeratis inter uos. qui dixi. modicum & non
 uidebitis me. Et iterum modicum & uidebitis me. Amen amen
 dico uobis. quia plorabitis & flebitis uos. mundus autem gaudebit.
 Uos autem contristabimini. Sed tristitia uera uertetur in gaudium.
 Mulier cum parit tristitia habet. quia uenit hora eius. Cum autem
 pepererit puerum. iam non meminit pressurae propter gaudium.
 quia natus est homo in mundum. Et uos igitur. nunc quidem tristi-
 tia habetis. Iterum autem uidebo uos. Et gaudebit cor ur̄m.
 Et gaudium ur̄m. nemo tollat a uobis. Et in illo die me non rogabitis quicquam.

Amen amen dico uobis. si quid petieritis patrem in nomine meo.
 dabit uobis. Usque modo. non petistis quicquam in nomine meo.
 Petite & accipietis. ut gaudium ur̄m sit plenum.

Hatc in prouerbis loquitur sum uobis. venit hora. cum iam non in
 prouerbis loquar uobis. sed palam de patre adnuntiabo uobis.
 Illo die in nomine meo petetis. Et non dico uobis. quia ego rogabo
 patrem de uobis. Ipse enim pater amat uos. quia uos me amastis.
 & credidistis quia ego ad deum exiui a patre. et ueni in mundum.
 Iterum relinquo mundum. et uado ad patrem. Dicunt ei discipuli

aus. Ecce nunc palam loqueris. Et prouerbum nullum dicis.
Nunc scimus quia scis omnia & non opus est tibi. ut quis te inter
roget. In hoc credimus. quia ad deum scisti.

Io. elii

III

or. e. lxxviii

or. e. lxxviii

Respondeit ihesus. Quod creditis. Ecce uenit hora & iam uenit.
ut dispergamini unusquisque in propria. & me solum relinquatis.
& non sum solus. quia pater mecum est.

Io. elii

X

sol.

HAec loquitur sum uobis ut in me pacem habeatis. in mundo pres
suram habebitis. sed confidite. ego uicimundum.

XIII

HAEC LOQVTVS EST IHS ET SUBLINAVIT OCVLIS

in caelum. dixit. Pater. uenit hora. clarifica filium tuum. ut filius
tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omniscarnis. ut
omne quod dedisti ei. de eis uita aeterna. Haec est autem uita
aeterna. ut cognoscant te solum deum uerum. et quem misisti ihesum
christum. Ego te clarificaui super terram. opus consummaui. quod
dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud te &
ipsum. claritate quam habui. priusquam mundus esset & apud te.
Manifestaui nomen tuum hominibus. quos dedisti mihi de mundo.
Tulerunt. & mihi eos dedisti. et sermonem tuum seruauerunt. Nunc
cognouerunt. quia omnia quae dedisti mihi. absterunt. quia uerba
quae dedisti mihi. dedisti. Et ipsi acceperunt. & cognouerunt uere.
quia a te sciu. & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo.
non pro mundo rogo. sed pro his quos dedisti mihi. qui a tuis sunt.

Et mea omnia tua sunt. Et tu mea sunt. Et clarificatus sum in eis. Etiam
 non sum in mundo. Et hi in mundo sunt. Et ego ad te uenio. Pater scē serua
 eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unum sicut & nos. Cum essen
 cum eis. ego serua uos in nomine tuo. quos dedisti mihi custodiri. Et nemo
 & his perit nisi filius perditionis. ut scriptura impleatur. Nunc autem
 ad te uenio. & haec loquor in mundo. ut habeant gaudium meum impleū
 in semet ipsis. Ego dedi eis sermonem tuum. & mundus odio eos habuit.
 quia non sunt de mundo. sicut & ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas
 eos de mundo. sed ut serues eos seculo. De mundo non sunt. Sicut & ego
 non sum de mundo. Scificae eos in ueritate. sermo tuus ueritas est. sicut
 tu me misisti in mundum. & ego misi eos in mundum. Et pro eis ego scifico
 me ipsum. ut sint & ipsi scificati in ueritate. Non prohibi autem rogo
 tantum. sed & pro eis qui creditur in sunt per uerbum eorum in me ut
 omnes unum sint. Sicut tu pater in me & ego in te. ut & ipsi in nobis
 unum sint. Ut mundus credat quia tu memisti. Et ego claritatem
 quam dedisti mihi dedi eis. ut sint unum sicut & nos unum sumus. Ego in eis.
 & tu in me. ut sint consummati in unum. Et agnoscat mundus quia tu me
 misisti. Et dilexisti eos sicut & me dilexisti. Pater quos dedisti mihi.
 uolo ut tibi ego sum & illi sint mecum. ut uideant claritatem meam quam
 dedisti mihi. quia dilexisti me ante constitutionem mundi.

Pater iuste & mundus te non cognouit. ego autem te cognoui.
Et hi cognouerunt quia tu memisti. Et notū feci eis nomen tuū & notū faciam.
 ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit & ego in ipsis.

¶ finis

to elui
 III
 an ay
 i. exum
 to chu
 x
 sol

Haec cum dixisset & ih̄s. Egressus est cum discipulis suis trans torrentem
cedron. ubi erat hortus. In quem introiit ipse. Et discipuli eius.

Sciebat autem & iudas qui tradebat eum locum. quia frequenter ih̄s
conuenerat illuc cum discipulis suis.

Iudas ergo cum accepisset cohortem. Et pontificibus & pharisaeis ministros.
venit illuc cum lanternis & facibus & armis.

Ih̄s itaque sciens omnia quae uentura erant super eum. processit & dicit eis
Quem quaeritis? Responderunt ei. Ih̄m nazarenum. Dicit eis ih̄s. Ego
sum. Stabat autem & iudas qui tradebat eum cum ipsis. ut ergo dixit eis
ego sum. Abierunt retrorsum. Et ceciderunt in terram. Iterum ergo
eos interrogauit; quem quaeritis? Illi autem dixerunt; Ih̄m naza
renum. Respondit ih̄s. Dixi uobis. quia ego sum. Si ergo me quaeritis.
sinite hos abire. ut impleretur sermo quem dixit. quia quos dedisti
mihi. non perdidisti & eis quicumquam.

Simon ergo petrus habens gladium. Edixit eum. Et percussit pontificis
seruum. Et abscidit eius auriculam dextrā; Erat autē nomen serui malchus.

Dixit ergo ih̄s petro; mitte gladium in uaginam; Calicem quem dedit
mihi pater. Non bibam illum.

Cohors ergo & tribunus & ministri iudeorum. cōprehenderunt ih̄m. & ligauerunt eum.

Et addixerunt eum ad annam primū; Erat enim socer caiphae. qui erat
pontifex annullius; Erat autem caiphās qui consilium dederat
iudaeis. quia & pedt unum hominem mori pro populo.

Sequabatur autem ih̄m simon p̄terus. Et alius discipulus.

Discipulus autem ille. erat notus pontifici. Et introiit cum ih̄u. in atriu[m] pontificis.

Petrus autem. stabat ad ostium foris.

Exiit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici. Et dixit ostiariae.

Et introduxit p̄terum;

Dixit ergo p̄tero ancilla ostiaria; Numquid & tu es discipulus eius hominis

istius? Dicit ille. Non sum.

Stabant autē serui & ministri ad prunas. quia frigus erat. Et calefiebant.

Erat autem cum eis p̄terus. stans & calefaciens se; Pontifex ergo interrogauit ih̄m de discipulis suis. Et de doctrina eius.

Respondit ei ih̄s. Ego palam loquutus sum mundo. Ego semper docui in synagoga & in templo. quo omnes iudaei conueniunt. Et in occulto locutus sum nihil.

Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt. quid loquutus sum ipsis? Ecce hisciunt. quia dixerim ego.

Haec autem cum dixisset. unus ad assistens ministrorum. Dedit alapanam ih̄u dicens. Sic responderis pontifici.

Respondit ei ih̄s. Si male locutus sum. testimoniū perhibe de malo; Si autē bene. quid me calis?

Emisit eum annas ligatum. Ad caiphan pontificem;

Erat autem simon p̄terus. stans & calefaciens se; Dixerunt ergo ei.

Numquid & tu es discipulus eius? Negauit ille. & dixit. Non sum. Dicit unus ex seruis pontificis cognatus eius. cuius abscidit p̄terus auriculam;

Nonne ego te uidi in hortu cum illo? Iterum ergo negauit p̄terus.

Et statim gallus cantauit;

lo clxxv
I
or cccxv
an cccxv
l ccc
lo clxxv
X
sol

ADDUCUNT ERGO IHM ACAIPHA IN PRAETORIUM. ERAT AUTEM HIC

ETI PSI NON INTROIERUNT IN PRAETORIUM. UT NON CONTAMINARENTUR. SED MARI
DUCARENT PASCHA. Exiit ergo pilatus ad eos foras. & dixit. Quam accusa
tionem affertis aduersus hominem hunc. Responderunt. et dixerunt
Sinon esset hic malefactor. non tibi tradidisset eum; Dixerit ergo eis
pilatus. Accipite eum uos. Et secundum legem uestram iudicate eum; Dixerunt
ergo ei iudaei; Nobis non licet interficere quemquam; Ut sermo ihu
impleretur quem dixit. Significans quae esset & morte moriturus.

lo clxxv
I
or cccxv
an ccc
l cccv
lo clxxv
X
sol

INTRONIT ERGO ITERUM IN PRAETORIUM PILATUS. ET UOCAUIT IHM. & DIXIT;
Tu es rex iudaeorum. Et respondit ihu. Atque ipso hoc dicit. An alii tibi dixerunt de me.

RESPONDIT PILATUS. Numquid ego iudaeus sum. Censura & pontifices
tradiderunt tibi. quid fecisti. Respondit ihu. Regnum meum
non est de hoc mundo; Si de hoc mundo esset regnum meum. ministri mei
itaque decertarent. ut non traderer iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc.

lo clxxv
VIII
or cccxv
an ccc
l cccv
lo clxxv
X
sol

DIXIT ITAQUE EI PILATUS; Ergo rex es. Respondit ihu. Tu dicis. quia rex sum ego.

EGO IN HOC NATUS SUM. ET AD HOC UENI IN MUNDUM. ut testimonium per
hibeam ueritati; Omnis qui est & ueritate audit meam uocem. Dicit
pilate; Quid est ueritas. Et cum hoc dixisset. iterum abiit ad iudeos. Et dicit eis;

lo clxxv
VIII
or cccxv
an cccv
l cccv
lo clxxv
VIII
or cccxv
an cccv
l cccv

EGO. nullam inuenio in eo causam;

STAUTEM CONFUSUSUDO UOBIS. ut unum dimittam uobis in pascha.

Uultis ergo dimittam uobis regem iudaeorum.

lo clxxv
I
or cccxv
an cccv
l cccv

CLAMAUERUNT RURSUS OMNES. dicentes; Non hunc. sed barabban.

Erant autem. barabbas latro.

Tunc ergo apprehendit pilatus ih̄m. & flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis. inposuerunt capiti eius; & ueste purpurea circumdederunt eum. & ueniebant ad eum. & dicebant; Aue rex iudaeorum. Et dabant ei alapas.

Exiit iterum pilatus foras. & dicit eis. Ecce adduco uobis eum foras. ut agnoscat. quia in eo nullam causam inuenio;

Exiit ergo ih̄s portans spineam coronam. & purpureum uestimentum. & dicit eis. Ecce homo.

Cum ergo uiderent eum pontifices & ministri. clamabant dicentes. Crucifige. crucifige eum.

Dicit eis pilatus. Accipite eum uos. & crucifigite.

Ego enim. non inuenio in eo causam.

Responderunt iudaei. Nos legem habemus. & secundum legem debet mori. quia filium dī se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit. Et ingressus est praetorium iterū. & dicit ad ih̄m. Unde es tu. Ih̄s autem. responsum non dedit ei;

Dicit ergo ei pilatus; An ih̄n non loqueris? Nescis quia potestatem habeo crucifigere te. Et potestatem habeo dimittere te? Respondit ih̄s. Non haberes potestatem aduersum me ullam. nisi tibi esset datum desuper. Propterea qui tradidit me tibi. maius peccatum habet. Exinde quaerebat pilatus. dimittere eum; Iudaei autem. clamabant dicentes; Si hunc dimittis. non es amicus caesaris; Omnis qui se

regem facit. contradicit caesari. Pilatus ergo cum audisset
hos sermones. adduxit foras ihm. & sedit pro tribunali. in loco
quid dicitur lithostrotos. hebraice autem gabatha; Erat autem pa
rasceue paschae. hora quasi sexta; Et dicit iudaeis. Ecce exur.

lo
ar
l
lo
x
sol

Illi autem clamabant. Tolle tolle. crucifige eum.

Dixit eis pilatus. Regem urum crucifigam? Responderunt
pontifices; Non habemus regem. nisi caesarem.

lo
ar
l
lo
ar
an
l

Tunc ergo tradidit eis illum. ut crucifigeretur.

Susciperunt autem ihm. et eduxerunt. & baiolans sibi cruce. Exiit
in eum quid dicitur caluariae locum. hebraice golgotha. ubi eum crucifixerunt.

lo
ar
an
l
lo
ar
an
l

Et cum eo alios duos. hinc & hinc. medium autem ihm;

Scripsit autem & titulum pilatus. et posuit super cruce; Erat
autem scriptum; Ihs nazarenus. rex iudaeorum.

lo
ar
an
l
lo
x
sol

unc ergo titulum multi legerunt iudaeorum. qui a prope ciuitate
erat locus. ubi crucifixus est ihs; Et erat scriptum. hebraice. grece.
et latine; Dicebant ergo pilato pontifices iudaeorum; Noli scri
bere rex iudaeorum. sed quia ipse dixit. rex sum iudaeorum;

Respondit pilatus; Quod scripsi. scripsi.

lo
ar
an
l

Milites ergo cum crucifixis sententiam. acceperunt uestimenta eius.

Et fecerunt quatuor partes. unicuique militi partem. Et tu
nicam; Erat autem tunica inconsutilis. desuper contexta
per totum; Dixerunt ergo ad inuicem; Non scindamuseam.

sed fortiamur de illa cuius sit. ut scriptura impleretur dicens;
Partiti sunt uestimenta mea sibi. Et in uestem meam miserunt sortem.

Et milites quidem. haec fecerunt;

Stabant autem iuxta crucem ih̄u mater eius. et soror matris eius
maria cleope. et maria magdalene; Cum uideret ergo ih̄s
matrem & discipulum quem diligebat. dicit matri suae; Mulier.
Ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. ecce mater tua; Et sic illa
hora. accepit eam discipulus in sua;

Postea sciens ih̄s. quia iam omnia consummata sunt. ut consum
mareretur scriptura. dicit. Sitio; Vas ergo positum erat. ac cælo plenu
Illi autem spongiam plenam ac cælo. hyssopo circumponentes. optule
runt ori eius;

Cum ergo accepisset ih̄s ac cæum. dixit. Consummatum est.
Et inclinato capite. tradidit sp̄m;

Iudaei ergo quoniam parasceue erat. ut non remaneret in cruce corpora
sabbato; Erat enim magnus dies ille sabbati; Rogauerunt pilatū
ut frangerentur eorum crura. et tollerentur; Uenerunt ergo
milites. et primi quidem frangerunt crura. Et alterius qui cruci
fixus est cum eo; Ad ih̄m autem cum uenissent. ut uiderunt eum
iam mortuum. Non frangerunt eius crura. sed unus militum lancea
latus eius aperuit; Et continuo. exiit sanguis & aqua. Et qui uidit
testimonium perhibuit. Et uerum est eius testimonium;

Et ille scit quia uera dicit. ut & uos credatis; Facta sunt enim haec.
ut scriptura impleatur. os non comminuetur in se; Et iterum.
alia scriptura dicit; Videbunt. in quem transfixerunt;

Post haec autem rogauit pilatum ioseph abarimathia. eo quod
esset discipulus ihu. occultus autem propter m&um iudeoru.
ut toller& corpus ihu. Et permisit pilatus. Venit ergo. Et tulit corpus ihu.

Venit autem & nicodemus qui uenerat ad ihm nocte primum.
ferens mixturam myrrae & aloes. quasi libras centum.

Acceperunt ergo corpus ihu. Et ligauerunt eum linteis cum
aromatibus. sicut mos iudaeis est sepelire. Erat autem in loco
ubi crucifixus est hortus. Et in horto monumentum nouum. In quo
nondum quisquam posuisset. Ibi ergo propter parasceuen
iudeorum. qui iuxta erat monumentum. ubi posuerunt eum.

Vna autem sabbati. maria magdalene uenit mane cum adhuc tenebrae
essent ad monumentum. Et uidit lapidem sublatum a monumento.

Cucurrerit ergo & uenit ad simon petrum. Et ad alium discipulum
quem amabat ihu. Et diciteis. Tulerunt dnm de monumento. Et nesci
mus ubi posuerunt eum. Exiit ergo petrus & ille alius discipulus
& uenerunt ad monumentum. Currebant autem duo simul. Et ille
alius discipulus praecurrit citius petro. Et uenit primus ad
monumentum. Et cum se inclinasset. uidit posita linteamina.
non tamen introiit. Venit ergo simon petrus sequens eum

& introiit in monumentum. Et uidit lintheamina posita. Et sudarium quod fuerat super capite eius. non cum lintheaminibus positum. sed separatim in uolutum in unum locum. Tunc ergo introiit & ille discipulus qui uenerat primus ad monumentum. Et uidit. & credidit. non dum enim sciebant scripturam. quia oportet & eum a mortuis resurgere. Abierunt ergo iterum ad semetipsos discipuli.

MARIA autem stabat ad monumentum foris. plorans. Dum ergo flet & inclinauit se. & prospexit in monumentum. Et uidebat duos angelos in albis sedentes. unum ad caput & unum ad pedes. ubi positum fuerat corpus ihu.

Dicunt illi. Mulier quid ploras? Dicte eis. Quia tulerunt dominum meum. et nescio ubi posuerunt eum. Haec cum dixisset. conuersa est retrorsum. Et uidit ihum stantem. Et non sciebat quia ihus esset. Dicte ihu. Mulier. quid ploras. quem quaeris? Illa existimans quia hortulanus esset. dicte ei. Domine stansus tuis tuis. dicte mihi ubi posuisti eum. et ego eum tollam. Dicte ei ihu. Maria. conuersa illa. dicte ei. Rabboni. quod dicitur magister. Dicte ei ihu. Nolite tangere. Non dum enim ascendi ad patrem meum. Vade autem ad fratres meos. et dicte eis. Ascendo ad patrem meum & patrem uestrum. & deum meum & deum uestrum. Venit maria magdalene adnuntians discipulis. quia uidi deum. et haec dixit mihi.

Cum esset ergo sero die illa una sabbatorum. & fore essent clausae.

ubi erant discipuli congregati propter meum iudaeorum. Venit
ih̄s & stetit in medio. & dicit eis. Pax vobis. Et cum hoc dixisset. ostē-
dit eis manus & latus.

l^o cccvii
x
scl

Gaussi sunt ergo discipuli. in sō dñō. Dixit ergo eis iterum. Pax vobis.
Sicut mihi sic pater. & ego mitto vos. Hoc cum dixisset. insufflauit. & dicit eis.
Accipite sp̄m s̄m.

l^o cccviii
vii
scl

Quorum remisit eis peccata. remittuntur eis. Et quorū & in ueritas & lentasunt.

l^o cccviii
x
scl

Thomas autem unus ex duodecim. quid dicitur didimus. non erat cum eis
quando uenit ih̄s. Dixerunt ergo ei alii discipuli. uidimus dñm. Ille autē
dixit eis. Nisi uidero in manibus eius figuram clauorum. & mittā digiti meū
in locum clauorum. & mittam manū meam in latus eius. non credam.

l^o cccviii
viii
scl

Et post dies octo iterum. Erant discipuli eius intus. & thomas cum eis.
Uenit ih̄s. Ianuis clausis. & stetit in medio. & dixit. Pax vobis. Deinde dicit
thomae. Infer digitum tuum huc. & uide manus meas. & affer manum
tuam. & mitte in latus meum. & noliesse incredulus. sed fidelis.

l^o cccviii
x
scl

Respondit thomas. & dixit ei. Dñs meus & d̄s meus. Dicit ei ih̄s. Quia
uidisti me credidisti. beati qui non uiderunt & crediderunt. Multa
quidem & alia signa fecit ih̄s in conspectu discipulorum suorum.
qua non sunt scripta in libro hoc. Haec autem scripta sunt ut credatis.
quia ih̄s est xp̄s filius d̄i. Et ut credentes utamini habeatis in nomine eius.

l^o cccviii
viii
scl

Postea manifestauit se iterum ih̄s ad mare tiberiadis. manifestauit
autem sic. Erant simul simon p̄terus & thomas quid dicitur didi

12

mus. Et nathanahel. qui erat a cana galilee. & filii zebedaei. Et alii
 & discipulis eius duo. Dicit eis simon p̄terus. Uadopiscari. Dicunt
 ei. venimus & nos tecum. Et exierunt & ascenderunt nauem. Et illa
 nocte nihil prendiderunt. Mane autem iam facto. stetit ih̄s in
 litore. Non tamen cognouerunt discipuli. quia ih̄s est. Dicit ergo
 ei ih̄s. Pueri. numquid pulmentarium habetis. Responderunt
 ei. Non. Dixit eis. Mittite in dexteram nauis uestrae. Et inuenietis. Et se
 ruerunt ergo. Et iam non ualebant illud trahere a multitudine piscium.

Dicit ergo discipulus ille. quem diligebat ih̄s p̄tero. Dñs est. Simon p̄terus
 cum audisset & quia dñs est. tunicā succinxit se. Erat enim nudus & misit
 se in mare. Alii autem discipuli. nauigio uenerunt. Non enim longe
 erant a terra. sed quasi cubitis ducentis. trahentes rete piscium.

Vtergo descenderunt in terram. uiderunt prunas positas. & piscem super
 pontū & panem. Dicit eis ih̄s. Adfert e de piscibus. quos prendidistis nunc.

Ascendit simon p̄terus. Et traxit rete in terram. plenum magnis piscibus.
 centum quinquaginta tribus. Et cum tanta essent. non est scissum rete.

Dicit eis ih̄s. Venite prandete.

Et nemo audebat discumbentiū interrogare eū. tu quis es. scientes quia dñs est.

Et uenit ih̄s & accepit panem & dedit eis. Et piscem similiter.

Hoc iam tertio manifestatus est ih̄s discipulis suis. cum resurrexisset
 a mortuis. Cum ergo prandissent.

Dicit simoni p̄tero ih̄s. Simon iohannis diligis me plus his. Dicit ei.

Etiam dñe. Iudeis quia amote

16 coocuu

VIII

1 eduuu

Dicitei. pasce agnos meos

16 coocuu

X

16 set

Dicite iterum. Simon iohannis diligis me? At illi. Etiam dñe.

Iudeis quia amote. Dicitei. pasce agnos meos

16 cooc

X

16 set

Dicite tertio. Simon iohannis amas me? Conuersus ait p̄rus

qui adixit tertio. amas me. Et dicitei. Dñe. tu omnia scis. Iudeis quia amote

16 cooc

VIII

1 eduuu

Dicitei. pasce oues meas. Amen amen dico tibi. cum esset iunior

cingebat te. & ambulabas ubi uolebas. Cum autem senueris.

extendes manus tuas & alius te cinget. Et ducet quonon uis. Hoc

autem dixit. significans quia morte clarificatur usque & dñm.

Et hoc cum dixisset. dicitei. Sequere me. Conuersus p̄rus.

uidit illum discipulum quem diligebat ih̄s sequentem. Qui & reu-

luit in caena super pectus eius. Et dixit. Dñe. quis est qui tradet te?

Hunc cum uidisset p̄rus. dicit ih̄u. Dñe. hic autem quid? Dicite ih̄s.

Si sic eum uolo manere donec ueniam. quid ad te? tunc e sequere.

Exiit ergo sermo iste inter fratres. qui ad discipulum ille non

mortuus. Et non dixit e ih̄s. quia non mortuus. Sed si eum uolo

manere donec ueniam. quid ad te? Hic est discipulus qui testi-

monium perhibet de his. Et scripsit haec. Et scimus. quia uerum

est testimonium eius. Sunt autem & alia multa quae fecit

ih̄s. quae si scribantur per singula. Nec ipsum arbitror

mundum capere eos. qui scribendi sunt libros.